

د لبواں ملي مړښت پروګرام لومړۍ پپاو د هوا، اوږو، خاورې او خوراک پاکول

د سترخانه کول، پخلنځی او انګړ پاکول،
او به او هوا پاکول، خاوره مزې کول، په بنارونو کې خوراک ډېرول
او د پاتشونو بیاکارونې، تیاري ددې پپاو لاسته راونې دی.

چاپ کال: ۱۳۹۴-۲۰۱۵
چاپ شمېر: ۱۰۰۰ توکه
چاپی کتاب نرخ: ۵۰
د بربېښتنيي کتاب لپاره liwal.com و گورئ، له بربېښتنيي کتابتونونو خخه یې اخيستلاي شئ.
بیاسمون: ۱،۰

چاپ حقوق: تول حقوق نور رحمان لېوال سره خوندي دي.

لومړۍ پړاو: دا کتاب

د سترخانه کول، پخلنځي او انګړ پاکول، او به او هوا پاکول، خاوره مزبکول، په بنارونو کې خوراک ډېرول او د پاتشونو بیاکارونې تیاري ددي پړاو لاسته راوضنې دي، چې لس توکي او خوارلس چاري په کې وړاندیز شوې دي.

دویم پړاو: کې جینبدل، بناريکرنه، او بخور او په بیاکارونه خېړنې او ليکنې دي.

څه مو چې په لومړۍ پړاو کې ولوستل، دغه تجربې، سيلې چاري او توکي به د لېوال ملي مربنست پروګرام په دویم پړاو کې د جینبدل او طبیعې خوراک، بناريکرنې، پرمختللي او بخور او د پاتشونو توکو په بیاکارونه، لاروچارو، سيلو، اسانتياوو او توکو په کارونه کې مرسته کوي، دویم پړاو ځانګړي کتاب دي.

د لېوال ملي مربنست پروګرام وسایل نه، همت اريين دي

د لېوال ملي مربنست پروګرام د پوهنې، کرنې، مالداري، جورونې او کاروبار په برخه کې د بنسټيرو نوبنستونو رامنځته کولو موځه لري، چې ټولنه پڅله پخان بسيا او هوسا شي. دغه وعدې ما ۱۳۹۲-۱۳۹۳ ولسمشرۍ ته د نوماندي پر وخت کړي وي، زه خپل پروګرامونه پڅل وس او نوبنت په بېلګيز ډول ترتاسي دررسوم.

ISBN 978-9936-8026-2-9

9 789936 802629

د افغانستان جوړ

هالى

قدرمن ولس ته

چې پردیپالو او تېلىشويو خوئىنىتو نو ددى پېڭخاي، چې "خېلە مىستە پېخېلە" تە
 يې وەھھوي، پە پردیيو لارۇچارو تگ، لە پردیيو كار، پرمختىگ او سوکالىي
 غوبىنتۇ لامله يې لە ئان او ولس خەخە لارە ورکە كېي
 ددى پەھيلە، چې تۈل خېلۇ ستۇنزو تە پېخېلە حل ولتۇوا!

هیله ده، ڏپرانو غورخولو ته پام و کړئ!

خه چې له ئان او کوره بېحایه غورخوئ! لري نشو، د هوا، اوپو، خاوری او
خوراک له لاري بېرته ستاسي بدن او کورته رائي

په ويار

۱۳۹۴ د "بناريکرني" کال چې د لپوال ملي مړښت پروګرام لخوا نومول شوی
د "بناريکرني" پر کال به پروګرام د بناريکرني دودکولو لپاره هڅې کوي
د "بناريکرني" د کال غوره پیل به مو نیال کرل وي، همدا نن د "نیالکر" لپاره
"نیالخلتنې" یا "پولیبگ" واخلي، د نیالخلتنې پرځای د اوږو بوتل، بازاری مسټو،
کوچو، شیدو او د پوڅې د پاتشونو کوتیو یا پلاستیک کې د بندخوراک نور
لوښی هم کارولای شئ، چې په خونه، دفتر یا "ګلکوبت" کې یې کرلاي شئ.

د خاورې نړیوال کال ۲۰۱۵ م

له دوه کاله ژورو څېرنو او زيار خخه روسته د ملګرومليو عمومي اسامبلۍ ۲۰۱۵
کال د خاورې د نړیوال کال په توګه ونومولو، ددي ټولیوهاوی پموخه چې خاوره د
"خوراک خونديتوب" ، د ایکوسیسټم د چلپدلو او ژوند لپاره اړینه ده.

د لیوال ملي مرنست پروگرام

لومړۍ پړاو

د هوا، اوښو، خاورې او خوراک پاکول

د سترخان ډکول، پخلنځی او انګړ پاکول، او به او هوا پاکول، خاوره
مزېکول، په بناړونو کې خوراک ډېرول او د پاتشونو بیاکارونې تیاري
دادې پړاو لاسته راونې دی.

څېړنه او ليکنه

نور رحمان لیوال

2015 - ۱۳۹۳

نیولیک

۸	سریزه
۱۱	ویپانگه
۱۴	لبوال ملي مربست پروگرام
۱۴	لومری پراو: د هوا، اوبو، خاوری او خوارک پاکول
۱۶	لومری گام: دسترخان
۱۷	د لبوال ملي مربست پروگرام، د هوا، اوبو، خاوری او خوارک پاکولو لومری چاره
۱۹	سرکاسه
۱۹	د لبوال ملي مربست پروگرام، د هوا، اوبو، او خاوری او خوارک پاکولو لومری توکی
۲۱	د کلالی، صنعت پاملونه غواری
۲۲	د خوارک لونسی پاکول
۲۲	د لبوال ملي مربست پروگرام، د هوا، اوبو، خاوری او خوارک پاکولو دربیمه چاره
۲۵	په مبلمستونو کې د خوارک ضایعکېداو او د چاپېریال د کمتریا مخنيوی
۲۵	د لبوال ملي مربست پروگرام، د هوا، اوبو، خاوری او خوارک پاکولو دربیمه چاره
۲۵	مبلمستونونه معیاري کول
۲۲	د لبوال ملي مربست پروگرام، د هوا، اوبو، خاوری او خوارک پاکولو خلوریمه چاره
۲۶	خوارکوت (خورنکوت) جوروں
۲۶	د لبوال ملي مربست پروگرام، د هوا، اوبو، خاوری او خوارک پاکولو پنځمه چاره
۲۸	دوییم گام: په پخلنځی کې نوبنتونه
۲۸	د لبوال ملي مربست پروگرام، د هوا، اوبو، خاوری او خوارک پاکولو شېړمه چاره
۲۹	پاروټوکري
۲۹	د لبوال ملي مربست پروگرام، د هوا، اوبو، خاوری او خوارک پاکولو دربیمه توکی
۳۱	سرټوکري
۳۱	د لبوال ملي مربست پروگرام، د هوا، اوبو، خاوری او خوارک پاکولو دربیمه توکی
۳۳	ښټوکري

۳۳.....	د لیوال ملي مربشت پروگرام، د هوا، اویو، خاوری او خوارک پاکولو خلورم توکی
۳۵.....	درېیم ګام: انځړ کې "نباتپارو" جورول
۳۵.....	د لیوال ملي مربشت پروگرام، د هوا، اویو، خاوری او خوارک پاکولو اوومه چاره
۳۶.....	"نباتپارو څه دی؟"
۳۷.....	د لیوال ملي مربشت پروگرام، د هوا، اویو، خاوری او خوارک پاکولو اتمه چاره
۳۸.....	"نباتپارو" جورول
۳۹.....	د لیوال ملي مربشت پروگرام، د هوا، اویو، خاوری او خوارک پاکولو نهمه چاره
۴۰.....	د خاورې چینجې او "نباتپارو"
۴۱.....	پاروګر
۴۰.....	د لیوال ملي مربشت پروگرام، د هوا، اویو، خاوری او خوارک پاکولو پنځم توکی
۴۵.....	د "پاروګر" کارول:
۴۵.....	د لیوال ملي مربشت پروگرام، د هوا، اویو، خاوری او خوارک پاکولو لسمه چاره
۴۶.....	ساده "پاروګر" د پخلنځي، کور یا بل ځای لپاره!
۴۹.....	له دسترانه "پاروګر" ته
۴۹.....	د لیوال ملي مربشت پروگرام، د هوا، اویو، خاوری او خوارک پاکولو بولسمه چاره
۴۹.....	له پخلنځي "پاروګر" ته
۴۹.....	د لیوال ملي مربشت پروگرام، د هوا، اویو، خاوری او خوارک پاکولو دولسمه چاره
۵۱.....	دنباتپارو جورولو تکلاره
۵۲.....	د پاروګر لپاره لامده توکي
۵۴.....	د پاروګر لپاره وج توکي
۵۴.....	په پاروګر کې بې ۵۰ اچوئي
۵۵.....	په پاروګر کې بې کېډا بشي واچوئي
۷۲.....	د "نباتپارو" د دلي زيانونه
۷۲.....	د لیوال ملي مربشت پروگرام، د هوا، اویو، خاوری او خوارک پاکولو ديارسمه چاره
۷۲.....	د "نباتپارو" ازادې دلي زيانونه
۷۳.....	د "پاروګر" او "نباتپارو" جورولو پر وخت پاړلرنه
۷۵.....	پونښې او خوابونه

۶۶.....	پاروکوت
۶۷.....	د لبوال ملي مړښت پروګرام، د هوا، اوږو، خاوری او خوارک پاکولو شپږم توکۍ.
۶۸.....	څلورم ګام؛ بیاکارونې ته تیاري
۶۹.....	د لبوال ملي مړښت پروګرام، د هوا، اوږو، خاوری او خوارک پاکولو خوارلسمه چاره
۷۰.....	نیاتپارو بېلکوت
۷۱.....	د لبوال ملي مړښت پروګرام، د هوا، اوږو، خاوری او خوارک پاکولو اووم توکۍ
۷۲.....	بېلکوت
۷۳.....	د لبوال ملي مړښت پروګرام، د هوا، اوږو، خاوری او خوارک پاکولو ائم توکۍ
۷۴.....	سکانپکر
۷۵.....	د لبوال ملي مړښت پروګرام، د هوا، اوږو، خاوری او خوارک پاکولو نېم توکۍ
۷۶.....	یادونه

سریزه

د لېوال ملي مړښت پروګرام د پوهنې، کرنې، مالداري، جورونې او کاروبار په برخه کې د بنستیزو نوبنتونو د رامنځته کولو موخه لري، چې تولنه پخپله پخان بسیا او هوسا کړي. دغه وعدې ما ۱۳۹۲ - ۱۳۹۳ ولسمشري ته د نوماندي پر وخت کړې وي، زه خپل پروګرامونه پخپل وس او نوبنت په بېلګیز دولتر تاسې دررسوم.

د پروګرام لومړي پراو د دسترخان خخه پیل، پخلنځی، انګر او کوڅې ته د نوبنتونو او وړاندیزونو سره، ددې کتاب پېټه تر تاسي درورسېد، هیله ده په ژوند او چاپېریال کې مو د غوره سمون لامل شي.

د بهير په لومړي ګام کې د دسترخان د ډکولو، خوراک پاکولو، سپما او ډپرولو لپاره پنځه چاري: پلاستیکي دسترخانونه نکارول، د خوراک لوښي پاکول، په مېلمستونونو کې د خوراک ضایعکېدو او د چاپېریال د ککرتیا مخنيوي، مېلمستونونه معیاري کول، "خوراککوټونه" جورول او د یو نوي توکي "سرکاسي" په دسترخان کې زیاتول وړاندیز شول.

د بهير په دویم ګام کې په پخلنځي کې نوبنتونه، د پخلنځي پاکولو، کابوکولو، او د پاتشونو د غورڅولو پرڅای کارولو لپاره، "پاروټوکري"، "سرټوکري"، او "بېلټوکري" وړاندیز شول، چې له پاتشونو د ګټې اخستني او بېلولو بنسټ

جورولو لپاره ارین دي. دغه توکي ھيزاين، جور او له از مېښت روسته ستاسي د کارونې او گتې اخستنې لپاره وړاندې شول. هيله ده ډبرانولو او غورخولو ته پام وکړئ! خه چې له ئان او کوره بېخایه غورخوئ، لري نشول، د هوا، او بوا، خاورې او خوراک له لاري بېرته ستاسي بدنه او کورته راخې.

د بهير درېيم ګام د کور په انګر کې "نباتپارو" جورولو لپاره "پارو ګر" جورول او کارول دي، چې د کور ډپران له پنځوس خله لا ډېر کموي او ګټوره سره جوروی، له دسترخانه او له پخلنځي پارو ګر ته پاتشونې اچول په تورو زرو بدلوی، مانا دا چې د کور له ډپرانه پکور پیسي ګتئ. کور، کوڅه، کلې، بنار، هبوا د او نړۍ، لخپل کوره پاکول، د ناروغیو او د بناروالى ډپران مخنيوي کوي، چې د بنکليو ډاګونو خخه د "پیرانځمکې" جورولو لامله هوا، او به، خاوره او خوراک ګنده نکړي، چې او سې لبدمرغه د هبوا د تولې بناروالى ککروي. له بناره د بنارواليو کګرتیاو پای ورته ويلاي شو. پلاس راغلي نباتپارو د کرنې او پخانګري ډول د بناريکرنې لپاره بنست جوروی، چې د پروګرام دويم پراو یې کارونې ته خانګري شوی.

د بهير خلورم ګام د "بياکارونې" يا ريسايکل کلتور ته خانګري شوي، چې زمونږ په هبوا د کمزوري برښني، ډېرى توکي په هبوا د کې د بياکارونې وړ کېداي شي، دا وخت د بناروالى لخوا ډپران ته غورخېږي او کګرتیا رامنځته کوي، بياکارونه هبوا د والو ته کار پیدا کولاي شي او اقتصاد پیاوړي کولاي شي، بياکارونه ارزاني راوستلای شي او نغورخول یې چاپېریال ساتنه کې ستره مرسته کوي. ډېرى دغه توکي د کبار په نوم ګاونډيو هبوا د ته خې او له

هغه ځایه بېرته د اړتیا وړ توکو پښه راخي او مور بې کاروو. د بیاکارونې د هڅو د پرمختګ لپاره، د لېوال ملي مړښت پروګرام په لوړۍ پړاو کې لاندې توکي وړاندې کوي. پاتشونو بېلولو، ساتلو، کارولو او خرڅولو لپاره "پاروکوت"، "نباتپارو بېلکوت"، "بنېکسه"، "بیاکارونې بېلکوت" او "ګاتکر" نوي توکي دي، چې ډیزاین، جور او له ازمېښت روسته ستاسي د کارونې او ګټې اخستني لپاره وړاندې شول.

د سترخان ډکول، پخلنځی او انګر پاکول، او به او هوا پاکول، خاوره مزېکول او په بناړونو کې خوراک ډېرول او د پاتشونو بیاکارونې ته تیاري ددي پړاو لاسته راونې دي، تر خو تاسې د اسانه، ارزانه، عصری اسانټیاواو او لارښوونو په ترلاسي خپل کور کې د کرلو او خوراک پیداکولو جوګه شئ. د لېوال ملي مړښت پروګرام چارې او توکي د پښتو ټلوېزیون څخه هم کتلای شئ.

بناد اوسي:

نور رحمان لېوال

ویپانگه

ڏپرانخُمکه: هغه ئمکه چې له بنارونو خخه لېردول شوي توکي هلته امبارېري او په پاى کې ورڅخه غونډي، او غرونه جورېږي، ځينې هپوادونه بناري ڏپران په سمندر کې د ئمکي رانيلو په موخه غورخوي، او په وچه کې هپوادونه بې له بناره لېږي په تاکلو ڏپرانخُمکو کې غورخوي. که ڏپرانخُمکه په مسلکي ڏول ترسره نشي، نو د زهرجنو ګازونو لکه ميتانشاوخوا استوګنو ته مرګوني زيانونه رسوي او ځينې وختونه د اور لګبدو لامل هم ګرخي. ڏپرانخُمکه د شاوخوا سيمود او بولو زېرمولو کړولو سره د خلکو روغيتيا ته ستر زيانونه اړوي.

چاپېريالپال: هغه کسان، چې نېړېږي چاپېريال ته زيان ورسېږي، دغه کسان پوهان، دولتي او غيردولتي ادارې او خدائي خدمتگاران وي.

ژغورنپال: هغه پوه کسان، چې له چاپېريال خخه دمغ په ورکبدونکو مخلوقاتو ژغورنه، پالنه او ڏېروننه کوي او نېړېږي چې طبيعي ژوي او بوتي لمنځه ولار شي او یا زيان ورسېږي.

نباتپارو: هغه طبيعي سره یا پارو دي، چې د پاروګري د تخنيک لمنځي د بناري پاتشونو، بويو او نو د پاتشونو خخه لاس ته رائي، چې په انګرېزی کې بې "كمپوست" بولي.

پاروگري: هغه پوهه، چې نباري پاتشونني، د بوټو او ونو پاتشونني او نور طبیعی توکي د ضایع کېدو خخه ژغوري او نباتپارو، وګپارو او خاروپارو ورڅخه په لاس راخي.

نباتخواري: هغه کسان، چې یوازې نباتات د مذهب او یا روغتیاې پاملنې له مخې خوري.

يوخلکاري: هغه شيان چې یو خل کارېږي.

سرکاسه: هغه لوښۍ، چې په دسترخان یا مېز باندي د خوراک په ترڅ کې پاتشونني په کې اچول کېږي

جينبدل: په کرنیزو توکو کې جینتیکي یا مصنوعي بدلون راوستلو خخه وروسته نباتاتو ته جینبدل ویل کېږي، چې د نباتاتو د ناروغیو د مخنبوی، حاصل او عمر ډېرولي لپاره ترسره کېږي، خو ځینې پوهان پردي اند دي، چې روغتیا او چاپېریال ته زیان رسوي، زموږ په هېواد کې "زراعتي" اصطلاح د جینبدل انډول نده، جين بدلون نوې پوهه ۵۵، چې بايو تکنالوجي ورته وايي او د خوراکي توکو ځانګړتیاوې بدلوی، چې له ولس او دولت خخه ژوره پاملنې غواړي.

بناريکرنه: د خوارلسمي اسلامي او یوېشتمي ميلادي پېړۍ نوي
پدیده ده، چې د موسم د کابوکولو، په بنارونو کې د خوراک پيداکولو
او لنډه دا چې په انګړ، کوتله، برنډه، بام، دبوال او د بنار گوت گوت
کې خوراکي توکي وکړل شي.

ګات: ګات هغه پنډه یا غوته، چې د ګاتېګر پمرسته تخته شوي او
توکي یې چخپیت شوي وي.

لېوال ملي مړښت پروګرام

لومړۍ پړاو: د هوا، اوږو، خاورې او خوراک پاکول

زما حئينو ملاتپو راته وویل، چې ولسمشري، ته نوماندان په هېواد او بهر کې اړیکې او د ګټيو لپاره لارېچاري لتوی، خوستا پروګرامونه ډېرواډه دي، ته بايد ستر کارونه وکړي! ما ورڅخه پونښنه وکړه، چې که لاسونه مو لېټ پېت شي نو لومړۍ لاسونه پاکوئ او که کار کوئ؟ دوى ومنله، چې که لاسونه لومړۍ پاک شي تو چاره بنه پرمخ حېي، نو ورته مې وویل، چې په هېواد کې ککړتیا پاکول تر هر خه لومړیتوب لري، او پاکول له ئاخان، کور او کوڅې خخه پیلول غوره، اسانه او ارزانه لاره ده. همدارنګه حدیث شریف دی، چې "پاکوالی د ایمان برخه ده. له همدي امله د لېوال ملي مړښت پروګرام له دسترخان خخه پیل، پخلنځي، انګر، کوڅې، کلې، سیمې او هېواد ته ګام پر ګام تګ کوي. زه تیوری نه وړاندې کوم خه چې وايم د هغه لپاره په عمل کې سیلې يا اساتیاوې هم وړاندې کوم.

د تڼي پرمختللي ژوند په ځغل کې، چې بنه سیمتي کور، بنه ګاډي او د کور اسباب پیداکولو پلتیه کې، زما په اند مورخان، روغتیا او ژوندکولو ته پام کم شوي او له سره پیل غواړي. مورډ پرمختللي ژوند یوازې ظاهري بنه خپله کړي او پاکوالی چې د پرمختللي ژوند لپاره بنسټ دی دا مو له پامه غورڅلای. د بېلګې په ډول، پخو کورو کې پلش کینارابونه جوړوو، خود خکلو او به، هوا او خاوره ګنده کوو.

زما ملاتپي داسي خیال کوي، چې ګواکې زه د عصری تیکنالوژيو او عصری ژوند سره اشنا نه يم، خو اړینه ده، چې ووايم د نولسمې پېړي په پاي کې

کمپیوټر هغه وخت ما پښتو، دري، اردو او ان هندی ته واروه، چې د سیمې په هېوادو لکه افغانستان، پاکستان، ايران، هند او نورو ستانونو کې بلچا د غه دنده نشهه ترسره کولای، پدې لپ کې مود لپوال کمپیوټر، تلوپزیونونه او ډېر نور توکي هم جوړ کړل.

د یویشتمې پېړۍ په لوړۍ لسیزه کې زه د سپورمکیو یا ستیلايت او تلوپزیون سیستم کې، له افغانستانه د نړۍ پنځوسو هغو وتليو نوبنتګرو کې راغلم، چې د ستیلايت او تلوپزیون په برخه کې یې د نړیوال ارزښت نوبنتونه کړي دي.

د زده کړواسانه کولو په برخه کې د سوپلي اسیا او اروپا په کچه زما نوبنتونو جایزې وګتیلې، ددې تولو سربېره زه وینم، چې هېواد د هررنګ ککرتیا، فساد او ببوزلې بنکار دی، نو اړینه ۵ه، چې زموږ ددې ناخوالو د له منځورلو لپاره خپل نوبنتونه وراندي کرم

خدای پاک په نړۍ کې درې ستر او بنستیز نعمتونه لکه تازه هوا، خوربې او به او پاکه خاوره پیداکړي، چې نور بېشمېره نعمتونه له دوی خڅه زېړبدلې.

هغوي چې هوا، او به او خاوره ککړوي یا خرابوي، په حقیقت کې ځانوڙنه کوي. موږ د نړۍ تر تولو بختور ملت یو، چې تازه هوا، خوربې او به او پاکه خاوره لرو، که لدې سره سره ستاسي دسترخان تشندي، نو بیا ستاسي د هېواد نظام د لټیواو یا غیر عادلو پلاس کې ځکه دی، چې ستاسي د ګډون او سمون اراده کمزوري

.۵

ستاسي د پیاوړتیا په هيله، چې ګډون او سمون ته وخت، سرچینې او لارېچاري پیدا کړئ، هؤ د پرګرام لوړۍ ګام دسترخان ته.

لومړۍ ګام: دسترخان

دلیوال ملي مړیت پروګرام، د هوا، اوږو، خاوری او خوارک پاکولو لوړی چاره.

څه چې ستاسي په دسترخان کې راخرګندېږي هغه د یو هېواد د پرمختګ،

مړبنت، بېپرازی یا د بېوزلې ثبوت دی، بېوزلې یا غربی سیاست سره

نېغینېغه تراو لري، له بدنه مرغه زموږ په هېواد کې سیاست د هېواد والو د

دسترخان د ډکولو پځای د

څېلول ګټواو اسانه لاسته

راورنو لپاره د پردیو

ایډیالوژیو سره د تراو

ښکار شوی، کنه ملت په

دوه میاشتو کې په سبو،

درې میاشتوکې په

مرغانو، یو کال کې په غلو

دانو او دوه کلونو کې په غونبو بسیا کېدای شي، ئکه کېدای شي، چې خداي

پاک موږ ته تازه هوا، خوبې او به او پاکه خاوره راکړې، که موږ د پردیو خخه

تمه پرښوده، په خپل خداي، ئان او هېواد مو تکيه وکړه او زیار مو و وېست

نو شته ستونتزي به لمنځه ولاړې شي.

ولسمشري، ته زما د نوماندې د موخه همدا وه، چې د هېواد والو دسترخان ډک

شي، دا چې دا هيله پردیو او پردیپالو وختنوله، خود هېواد والو دسترخان ته

راتګ د دوي په واک کې وي. اوسله ماسره هو مره وسایل نشته، چې د

هېواد والو دسترخان ژر ډک شي، زه په تمه وخت نه تېروم او له خپل وس سره

داسي واره او بنسټيئز نوبنتونه تر تاسي دررسوم، چې په دسترخان کې مو غوره

بدلون راشي، زما په اند ځينې ورپا ملرنې پکاردي، چې که تراوسه مود دسترانن ګلتورنه او لدې روسته ورته پام وکړئ، خپل او د هېوادوالو په دسترانن کې نسه بدلون راوستلای شئ.

لومړۍ، دا وخت زموږ د خوراکي ګلتور لمخي زموږ دسترانن له ټوکر، سنيو، او یا پلاستيك خخه جوړ دي. دا به غوره وي، چې د پلاستيك پرخای خپل زاره دسترانونه، چې له ټوکر او سنيو خخه جوړ وي وکاروئ، د پلاستيك دسترانن په هېواد کې نجورې دو لامل کېدای شي د غوره کيفيت او د خوراک ساتلو او کېښودو ورنه وي، دويم اقتصادي نه پربوخي، همدارنګه د غورڅېدو له امله چاپېریال او په پای کې تاسې ته زیان رسوي، که پونښنه کوئ چې ولې، کله چې تاسې پلاستيك غورځوي، دا له او بوا او خاورو سره ګډا پېږي، که تاسې پدې اند یاست، چې دوه متره پلاستيك خو هیڅندی، نو سوچ وکړئ، که د هېواد هره کورنې په یو خابنست دوه متره "یوڅلکاري" پلاستيك وکاروی نو یوه اونې بس ۵۰، چې د هېواد په مساحت خو برابره خپور شي.

له دسترانن وروسته یو بل وړوکی وړاندیز کوم هغه هر دسترانن ته "سرکاسه" وړه پهول دي.

سرکاسی ڏولونه

د لٻوال ملي مربنست پروگرام، د هوا، اويو، او خاورى او خوارك پاکولو لوڻي توکي.

سرکاسه

د لپوال ملي مربست پروگرام، د هوا، اوبو، او خاوری او خوارک پاکولو لومړي توکي.
"سرکاسه" هغه لوښي دی، چې په دسترخان یا مېز باندي د خوراک پر

وخت پاتشوني په کې
واچوئ. کله ناکله د خوراک پر
وخت د "سرکاسي" د نشتون له
امله هډوکي او نور پاتشوني له
چوپلو وروسته، په دسترخان
کېښودل کېږي. دا کارله ناروغه
کسانو خخه د ناروغیو لېږدونه

کوي، که په وخت دسترخان خخه تول نشي او له خوارک خخه روسته په
دسترخان کې تولېدو سره تر بیبا کولو پېتی پاتېشی، په دسترخان کې د
ډپرو موجوداتو ئاله کېدو وسیله ګرځي، چې روغتیا ته ګوابن دی.

د "سرکاسي" کارول د دسترخان او پخلنځي پاکېدو او
"نباتپارو" جورېدو سره د نېغېښېغه مرستې سربېره، د کمو او بو او
صابون کارېدو له امله مو پانګه سپما کېږي. د همدي لپاره خدائ (ج)
اصراف حرام کړي.

د لپوال ملي مربست پروگرام وياري، چې ډول "سرکاسي" بې دود
او بازار ته وراندي کړي، چې درې خانګړې برخې لري، یوه برخه د هغو
توکولپاره ده، چې "پارو ګر" ته ئخي، دويمه "بېلکوت" ته ئخي او درېيمه

باید خوندي ئای ته يورل شي. سرکاسه" د وخت بربادى، د پخلنئي او
"پارو توکرى" كىرپدو مخنيوي كوي.

د کلالى، صنعت پاملىرنە غوارپى

د کلالی، صنعت پاملونه غواړي

خوراک او لوښي یو د بل لپاره اړین دي، د خوراک خڅه روسته د لوښو صنعت ډېر ستر کاروبار او د هري ټولني اړتیا ده، د لوښو په کاروبار کې کلالی یو ستر او ارزښتمن مسلک دي.

سرکاسي ته ورته لوښو نمونې

د اچې د کلالی په صنعت پوري تړلي
مسلکي هېوادوال به خه وايي؟

خو په هېواد کې د سرکاسي جوړولو
لپاره موږ لومړۍ هڅه وکړه چې کلال
پیدا کړو، خو په لومړۍ انځور کې

سرکاسي ته ورته لوښو انځورونه

وروښيو او د لېښښت خڅه روسته موږ
ته د هېواد کلالان سرکاسه جوړه کړي.

د خو اونيو منډو ترپو، خو کلالانو ته د
انځورونو په بسولو او غوره او جوري په
ورکولو هیڅ کلال د نمونې جوړولو ته
تیار نشو، په دویم انځور کې ګورئ، اړ
شوم چې خپله له ختې ورته یوه نمونه
جوړه کرم او زما د غیر مسلکي نمونې
پر بنسته، په درېیم انځور کې د هېواد د
مسلکي کلالانو د نمونو انځورونه
ګورئ چې د کلالی د صنعت غمازي کوي.

د وخت د حکومتونو د لئى، ئاخنۇبىستنى او پەھپاۋاد كې د جورونى وژلو
بىكاره بىلگە هەمدغە د كلالى نمونە دە، چې حکومتونو د يو خۇ نغدو گەركى
لاستە راۋرۇنۇ لپارە بەرنىيۇ تو كۆ تە پرتە لدى، چې پەكۈرنىي صىنعت يې اغېزى
خېرلىپى وي، يو خۇ بې ضمىرىھ سوداگرو تە لار پرانىيىتى، چې د گۇتو پە شمار
كۈرنىيۇ د ژوند پە بىنە كولۇ د مىليونونو ھېپاۋادولە ژوند سەلوبى و كېرى.

د خواراك لوپىي پاكول

د بىوال ملي مېنىت پروگرام، د ھوا، اوپۇ، خاورىي او خواراك پاكولو دوبىمە چارە.

د خواراك پەپاي كې مو كله خېلە كاسە كې خواراك نەپەپىسدو او
د پران تە د تگ مخنيوي تە پام كېرى؟

كە لوب ئىير شو، د كابل بىشار هەرتەن كە يو گرام خواراك خېلە كاسە كې

پەپىدىي، نو دا به نىپەدى خلۇر مىليونە
گرامە خواراك شي، چې پە مىليونونە
لىيېرە او بە، پە لىكونۇ صابۇنونە او پە
لىكونۇ ساعتە وخت بىر بادوي، لې تىرلە
د يوه كور لوپىي وينچەل لە لسو دىقىقو
تر يوه ساعتە وخت غواراپى، لې دەرگە
مۇب كله ناكله وخت پە شمار كې نە
راولۇ نو كە د وخت ازىزىت پەپىدە، كە

يو لوپىي پە يوه لىيېر او بە وينچەل شي، نو مۇب ھە ورخ مىليونونە

لیتیره او به ککپوو، چې له امله بې هوا، او بو، خاورى او خوراک ته
گوابن پیدا کولو سرېبره خپله روغتىيا او كورپخپله وارنوو.

كە همدا محسىبە موبىد ھېواد پە كچە و كپو نو شمبىرى بې و بروونىكى
حساب تەرسىپرىي، خو كە موبىد خوراکىي كلتور پىاپرى او د
خوارك لوپىي خخە بشپې خوارە و خورو او پەپاي كې د خپل زارە
كلتور لەمچى چې وايى، د كاسې پاكوونىكى بېچى بىكلى وي" او
همدارنگە بلە كرە وينا ده "كاسە پاكول دومرە ثواب لري لكه مكە چې
جارو كپى" ددغۇ خبرو ژور مفهوم تە كە پام و كپو او د خپل خوراک
لە لوپىي خخە تۈل خوارە و خورو او خپل د خوراک لوپىي د خىلىو
ترېرىدە پاك كپو، موبىخان، تولنى، ھېواد او چاپېرىيال تەلاندى گتىي
رسوو.

۱- د خوارك له كمبىت او دپران تە له تللۇ خخە مخنيوي كېرىي، دا به د
ناروغىي پەراكىمولو او روغۇ ستۇرماڭ ئەكولو كې مرستە و كپى

۲- د هوا، او بو او خاورى د ككىتىيا مخنيوي كوي او پەپاي كې له
دغىي هوا، او بو او خاورى پيدا كې دونكى خوراک بە مو روغتىيا تە
زيان نەرسوو.

۳- خپل اقتصاد تە مو پېگتىي رسولو سرېبرە دخان، كلىي، بىمار،
ھېواد، سىيمى او نىرى د هوا، او بو، خاورى او خوراک تە د نە
ككىتىيا لاملە گتىي رىسىپرىي.

۴- پە كور كې لېصابون كارېرىي، دېرصابون كارول ستاسى دفتر،
كارخانى او سىيمە كې پە خەممە، ويالو او سىندۇنۇ سەرە تۈل چاپېرىيال

ته زیان رسوي، د یادونې وړد، چې ډېرى صابونونو کې تېزاب ګډوي
چې روغتنيا او چاپېریال ته زیان رسوي.

۵- ستاسي په ودانۍ کې نلونه یا پايپونه د غوريو او نورو توکو لامله
نه بندېږي، کله چې بند شي نواړ به نوئ چې تېزاب په کې واچوئ او د
پايپ عمر مو لنه شي.

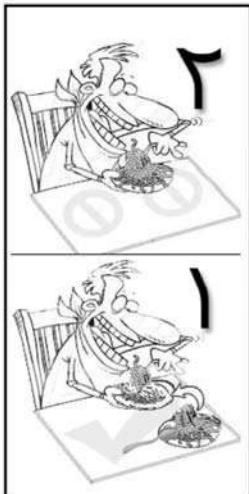
۶- د کور سیپتیک ټانک به ژرنې ډکبرې او غورې به د ټانک هغه
باکتيريا، چې ټانک ته ورتلونکي توکي خوري په نه وزړو سره دا
مرسته وکري، چې ورتلونکي توکي په طبیعي ډول د بكتيريا په خورلو
سره کم شي.

۷- که تاسي د مينځلواوبه د کوڅې لنستي او یا ترهعه هم په ناوړه
توګه په کوڅه کې روانې پرېږدي، دا هره ورڅ په ميليونونو داسې
باکتيرياوې جوروي چې د سينې، سربو، حساسيت يا الرجي، شوګر،
فشار او نورو وزونکو ناروغیو سبب ګرځي.

د خوراک پرمهاں مو که خپله کاسه پاکه کړه او یامو دومره خوراکي
توکي په کاسه کې واچول، چې تاسي یې بشپړ خورلاي شئ، نو پدې
توګه به په هوا، اوښو او خاوره کې د پاکوالې په رامنځته کولو له
پورتنیو ګتيو سربېره ورته نورې ډېرې ګټې ولري.

په مېلمسټونو کې د خوراک ضایعکېدو او د چاپېریال د کړپتیا مخنيوی

د لیوال ملي مړښت پروګرام، د هوا، اوږو، خاوری او خوارک پاکولو درېښه چاره.
له ډېرو پرمختلليو مېلمسټونو پرته دا وخت په هېواد کې ډېرخوراک
ضایع کېږي، د دغې ضایع مخنيوی ډېر اسانه کېداي شي.

څلورم انځور

لكه: د څلورم انځور په لوړري شکل کې
چې نسودل شوي، دا وخت په مېلمسټونو
کې په یوه لوښي کې یو کس ته یو خوراک
خواره راوري، ستونزه داده، چې ډېري
وخت را پړلشوي خواره یو کس قول نشي
خورلای، د پاتې برخې ضایعکېدو سره
چاپېریال کړېږي. که په مېلمسټونو کې
خواره په یو ځانګړې لوښي کې را پړل شي
او بیا له همدې لوښي له اړتیا سره سم خواره د
خوارک په بېل لوښي کې و خورل شي نو
چاپېریال به پاک، د زرگونو مېکروبوونو او ناروغیو مخه به مو نیولي
وې.

کوم خوراک چې پاتې کېږي هغه هم مېلمسټونو نه په غریبو خلکو
و بشلی یا خرڅولای شي، خو دا پام پکار دی، چې مېلمسټونو نه دغه
خوارک په نور خوراک ورگه نکړي.

مېلمسټونونه معیاري کول

د لیوال ملي مربنست پروگرام، د هوا، اوپو، خاوری او خوارک پاکولو خلورمه چاره.
 دا وخت په هبوداد کې د مېلمستونونو حالت د روغتیا یی پاملرنې لمحې
 د بسکته معیار پکچه دی. د دې لپاره لومړی وړاندیز د مېلمستونونو
 تولنه رامنځته کول او له هغې سره د دولت لخوا پګډه د معیارونو
 جو پول دي، چې مېلمستونونه معیاري شي.

د پېږي مېلمستونونه پاکې او به او دې بر بختور به وي چې کناراب او
 سیپټیک ولري. د دولت دنده ده، چې پرته له پاکو اوپو او کناراب هېڅ
دخوراک ځایته د کارکولو اجازه ورنکړي، په بناروونو کې د دې ستونزې
 د حل لپاره د بناري په بلابلو سیمو کې دخوراک ځایونه سره راټول او د
 بناروالي. دنده و تاکل شي، چې د هري کچې خوراک پلورونکي ته په
 "خوراک کوت" کې د هغه له اقتصادي تو ان سره سم ځای ورکړي.

خوراک کوت (خورنکوت) جو پول

د لیوال ملي مربنست پروگرام، د هوا، اوپو، خاوری او خوارک پاکولو پنځمه چاره.

خوراک کوتونه د بناروالي لخوا باید پاکې روانې او به ولري،
 وړ کنارابونه ولري، خرو او تورو او بود کابو کولو سیستیم ولري، د
 بیپارانو د خوراک لپاره وړ او پاک ځای ولري، دا به د خوراک لامله د
 ناروغیو د خپر بدود د مخنيوي سبب شي. د باسي او ککرو خورو لامله
 بېشمېره ناروغۍ، خپرېږي، د څینو ناروغیو مېکرو ب چې له خوراک

سره خورپل کېږي له هګۍ خخه تر میکروب کېدو ځینې څو ساعتونه او
ځینې څو رخې اخلي، چې په ناروغۍ مو اخته کړي.

که په بازار کې خوراک او د خوراک ځایونه پاک شي، ډېروکسانوته به
په خوراکي چارو کې کاروباراو کار پیدا شي. د پاک ځاي، پاکو او بو
او د ارامتيا له احساس سره به ډېرى خلک چې او س په مېلمستونونو
کې خوارک نکوي، له خوراک پېلپدا سره خپل او د هېواد اقتصاد
پیاوړي کړي، هم به د خوراک ضایعکېدو مخنيوی وشي. هغه کورنۍ
چې نراو بسچې بې بھر دندې لري له بازاره د ارتيا ور خوراک په
رانیولو، پکور د خورو له پخولو بې غمه کېدو سره هغه وخت نورو
غوره او اړینو کارنو ته ور کړي.

په خوراککوت (خورنکوت) کې د ارزانه او ګران خوراک په شتون به
هر شوک و کولاي شي، چې د خپلې خوبنې خوراک ترلاسه کړي.

دویم گام: په پخلنخی کې نوبنتونه

د لیوال ملي مربىت پروگرام، د هوا، اوبو، خاورى او خوراک پاکولو شپړمه چاره.
پخلنخی دکور هغه برخه ده، چې د کور مېرمن او ماشومان تریلو نورو ځایونو
دېر وخت په کې تېروي. له پخلنخی سره د روغې ستې نېغه اړیکه ده، که
پخلنخی وران و، نو کور وران دی، که پخلنخی ناپاکه و، نو کور نشي
پاکېدای، څکه چې ناپاکه پخلنخی د ژویو، حشراتو او میکروبونو زېرنتون
وي. له دسترخان روسته پخلنخی، د هوا، اوبو، خاورى او خوراک پاکوالی
لپاره تریلو اړین ئای دی.

د پخلنخی پاتشونې دا وخت په هېواد کې په بشپړ دول ناکاره، جنجالۍ، په
کوراوبهرشخري زېروونکي دي، په پاي کې دغه پاتشونې د پخلنخی، انګړ،
کوڅې او د ټول هېواد د هوا، اوبو، خاورى او خوراک د ککرتیا بنسته جوړو.

د لیوال ملي مربىت پروگرام، د پخلنخی پاکوالی د هېواد له پاکوالی سره تړي. د
پخلنخی پاکوالی، په پاتشونو پیسې ګټل، هوا، او به او خاوره له ککرتیا
ژغورل او خوراک پیداکول د دغه پروگرام ستړه بنستیزه موخه ده.

ددې موخي د ترلاسي لپاره د پروگرام لاندې چاري او توکي د پیسو ګټلوا،
پخلنخی او هېواد پاکولو لپاره اړین دي. د پروگرام لمخي لبرتلېره دوه توکي په
پخلنخی کې اړین دي، چې یو "پارو ټوکری" او بل "بېلتوکری" ده. خو که بشپړ
ډول بیاکارونه غواړئ! نو غوره به دا وي، چې یو لوښی د "نباتپارو"، بل د
پلاستیک، بل د هډوکو او بل د شیشې او او سپنې لپاره کېږدئ.

پاروټوکری

د لبوال ملي مړښت پروګرام، د هوا، اوږو، خاورې او خوارک پاکولو دوبه توکي.

لبوال ملي مړښت پروګرام، لوړۍ پراو: د هوا، اوږو، خاورې او خوارک پاکول

"پاروتوکری"

د لېوال ملي مېښت پروګرام، د هوا، اوږو، خاوری او خوارک پاکولو دويم توکي

د پخلنځي د پاکولي لوړۍ توکي

"پاروتوکری" چې د یوه ستل

او "سرپوکری" خخه جوره ده، او په پخلنځي

کې د هغه پاشونو د راټولولو لپاره

کارېږي چې "نباتپارو" ورڅخه جورېږي،

لكه: د خوارک خخه ورلاندي او له خوارک

خخه وروسته او مه او پاخه خوارکي

توکي

پاملنې: پاروتوکری کې د اسې خه وانچوئ چې د خوارک، لپاره ندي. خوهنډه خوارکي توکي، چې له خوارکه وتلي، پاروتوکری ته اجولای شر، خوپام مووي هغه توکي چې خوارک په کې نېښۍ وي لکه: پلاستيکي، کاغذي یا بل دول پوښونه "پاروتوکری" نه وانچوئ!!! په خانګري دول رنګين کاغذي پوښونه، خکه چې هغه زهرجن رنګونه لري چې پارو خرابولو سره نباتات بي جذبوي او د ناروغيو سبب گرځي.

"پاروتوکری" لپاره موبې یوازې "سرپوکری" جوړ کړي، چې د خپلې خوبنې رنګ او کچې سرلوونکي ستل یا بالتنې ورکې کارولای شي.

سرتوكى

د لبواں ملي مېښت پروګرام، د هوا، اوږو، خاورې او خوارک پاکولو درېښه توکي.

"سرتوكري"

د لیوال ملي مړښت پروګرام، د هوا، اوږو، خاوری او
خوارک پاکولو درېښتونکي

"سرتوكري" د پښې پمرسته پېدل ته زور
ورکولو سره د ستل سر او چتوي، چې په
ستل کې د توکوله اچولو وروسته د پېدل
په پړښودو د ستل سربندوي.

که خه هم په بازار کې د ډېران دا ډول لوښي شته، خو پېدل او لوښي ګډه
سره جوړوي، چې د یو له خرابیدو سره بل هم خرابېږي او له کاره
لوېږي، د "سرتوكري" ګټه داده، چې عمرونه عمرونه ورڅه کار
اخېستل کېږي، اړ نه یاست، چې قول لوښي واخلئ، یوازې به ستل
بدلوئ او بس.

"سرتوكري" د "پاروتوکري" د وزن په کمولو، تشولو او وینځلوا کې
ډېرې اسانټیاوې راولي.

په بازار کې د اسې د ډېران لوښي شته، چې لوښي او د سر او چتولو
پېدل سره تړلی او د حشراتو د پتېدو لپاره مناسب ځایونه لري چې
ډول ډول مېکروبوونه او حشرات په کې ځالې جوړوي. خو "سرتوكري"
مود دغه ډول ناوره پايلو څخه ځکه ژغوري، چې هر څه یې سره بل، د
وینځلوا او کتلوا وړدي.

بېلەوکرى

د لېوال ملي مېنىت پروگرام، د هوا، اوپۇ، خاورى او خوارك پاكولو خلورم توکى.

"بېلتوکرى"

د لېوال ملي مېښت پروگرام، د هوا، اوپو، خاورى او خوارك پاكولو خلورم توکى

د پخلنخىي د پاكوالىي دويم توکى "بېلتوکرى"
دە چى، پە پخلنخىي كې د هغۇ توکود
خوندىيىنى لپارە كارېبىي چى نباتپارو ورخخە
نە جورېبىي، خوبىاكارونە يې شونې وي لىكە:
د پلاستىك كخورى، د اوپواو نورو خوراکى
توکو بوتل، شىشى، وسپنى او داسې نور
توکى.

زمور د "سرتوکرى" پەرسىته له هر سورىي سوري وسپىنيز، پلاستىكى
ستل، توکرى يالوبىي خخە "بېلتوکرى" جورپدايى شى

پاملىنە: "بېلتوکرى" باید شاوخوا سورىي ولرى، چى هوا وردئەشى، خوھەنە نىجن
توکى وچ اولە خوسا كەدو خخە يې مخنۇي وشى چى لمدو توکوكلامەدە كېي دى
لەكە: پلاستىكى كخورە كې كەمىتى ياكىم بل اوبلان شى راغلى وي، نو كخورە پە
چەكولو سره هەنە ونبىخى ئاپا يې "بېلتوکرى" تەوراچىسى، دەنچارە بەد توکوپە
پاكارونە كې مرسەتكىي، هىدارنگە د اوپلۇ توکو بوتل بشېرخالى كولو روستى يې
"بېلتوکرى" تەوراچىسى.

پە پخلنخىي كې چى كوم پاتشىونى توکىي پە "پارو توکرى". او
"بېلتوکرى" كې اچوئ كە خەھەم دېران بىنكاري، خود دواپو توکرييو
توکىي د چېرى غورە بىاكارونى پەردى. د بېلگىي پە دۈل "پارو توکرى"
كې راتبولولو خخە روستە "نباتپارو" چېر پە اسانە د "پارو گىر" پەرسىته

جو پردايشي، يو كور د مياشتي د يوي بوجي، كمياوي سري برابر
پارو جورولاي شي. د "نباتپارو" لپاره مو "بېلکوت" او "پاروگر" جور
كوي، د ترلاسي او كاروني لپاره درېيم گام و گوري.

په "بېلتوكى" كې را تولشو ي توکي لکه كخوري، بو تلونه او كوتى
چې كور كې هم سلگونه خايم بياكارېبوي، همدارنگه دغه تول توکي په
"بېلکوت" كې له بېلېدو او "گاتاڭر" كې له گاتاڭولو روسته منظم
ساتلاي او خرخولاي شئ د "بېلتوكى" د توکو د منظمو بېلولو او
ساتلو لپاره د پروگرام لاندى د بياكارونى "بېلکوت" جور شوي د
ترلاسي او كاروني لپاره خلورم گام و گوري.

درېيم گام: انگر كې "نباتپارو" جورول

د لبوال ملي مربىت پروگرام، د هوا، او بوب، خاورى او خوارك پاكولو او ومه چاره.
د لبوال ملي مربىت پروگرام له دسترخان خخه پيل پخلنخى تەلار، دا دى اوس
انگرتە را ورسىد، لاندى چاري او توکي، پخپل انگر، بام، برندە، باغچە او يا
بل داسې خاي كې كولاي شئ، چې د نورو چارو مخنه نەذب كوي، په دې گام كې
دا زده كوو چې "نباتپارو" خە دى؟ خنگە جورېرى؟ خەگتى او زيانونە لرى؟

نباتپارو خه دی؟

د لبوال ملي مړښت پروګرام، د هوا، اوږو، خاورې او خوارک پاکولو ائمه چاره په ساده ډول نباتپارو د طبیعی توکو یانې د خوراکي پاتشونو خاورې کېدل دي، په طبیعی ډول د منظمي تګلاري لمخي پاتشوني، هوا او او به سره یو ځایکول، په دوی کې په سترګو نه کېدونکي ژوندي ژوي، واره حشرات او چینجي، چې په طبیعت کې شته خپله پیدا کېږي، د دغو له خوراک او ماتونې خخه لاسته راغلی پیداوار نباتپارو" یا "کمپوست" دی، چې د بوټو لپاره غوره خواره او خاورې د مزپتوب او نمساتلو سبب کېږي. د "نباتپارو" جوړونکيو ژونديو (اورگانيزم) لپاره لاندي څلور شرایط برابرول دي، چې پارو جور کري:

- ۱- کاربن، چې له خررنګو طبیعی توکو لکه، وچې یانې، بوتي، د ارببور، کاغذ او داسي نور.
- ۲- نايتروجن، چې د تازه مېبوو، سبو، د چایوشمه، خوراکي پاتشوني او داسي نورو خخه لاسته راخې.
- ۳- او به، د اړتیا سره سمې، چې دلی نمجنه وساتي.
- ۴- اکسیجن، چې له هوا خخه پلاس راخې.

کله چې پورتنې توکي له لوړۍ خخه تر درېسم پوري، له تګلاري سره سم واچول شي، چې په درېسم ګام "پاروګر" کې تشریح شوي او د اکسیجن د ترلاسي لپاره لټپلتې شي، "نباتپارو" لاسته راخې.

د لبوال ملي مړښت پروګرام لمخي "نباتپارو" که له دستران خخه "پاروګر" ته پیل شي د پرغوره حکمه دی چې توکي پخلنځي ته له

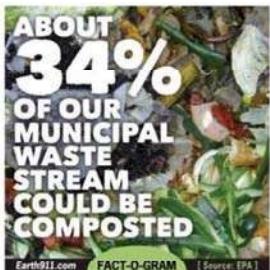
تللو خخه ورپاندی د وخت او ککرتیا مخنیوی کوي. دویم غوره داده چې
له پخلنخی "پارو گر" ته پیل شي

په ئینو هبادو کې پاتشونی د بناړوالی له غونډولو روسته، سره بېل
او "نباتپارو" ورخخه جورېږي یا "ډېرانځمکه" د "نباتپارو" لپاره کارېږي.

"ډېرانځمکه" د "نباتپارو" جورولو لپاره ور چاپېریال ندي، ځکه چې
خوراکي پاتشونی له زهرجنو توکو لکه: پلاستیک، صابونونه،
تېزابونه او د اسې نورو سره ګلهېږي. همدارنګه پاتشونی د یو بل په سر
د امبر له امله لاندې برخو ته د اکسیجن ورتګ پرېکېږي او توکي د
اکسیجن د نه ورتګ لامله د "نباتپارو" پرخای خوساکېږي.

"نباتپارو" جورول

د لیوال ملي مریست پروګرام، د هوا، اوږو، خاورې او خوارک پاکولو نهمه چاره.
د پیاوړو بوټو لپاره مزې خاوره اړینه ده، د خاورې د مزېکولو لپاره د
نباتاتو، خارویو یا "وګر پارو" او یا کیمیاوې سري کاروی. زموږ د
ازمېښت لمخي، که د دسترخان، پخلنخې او انګړې کې دتنه، پاتشونی د
"نباتپارو" او "بیا کارونې" توکي سره جدا شي، نو نېړدې ټول پاتشونی
توکي چې دا وخت ډېران ته حېي د بیا کارونې ور کېدای شي.

همدارنگه د "نباتپارو" او د بیاکارونې توکي د بشاروالى له ورلوا خخه روسته هم کارپدای شي، خو ځېرنو بنو دلي، چې یوازې ۳۴ سلنې توکي "نباتپارو" لپاره کارپدای شي، هغه هم له دېر کړاو او

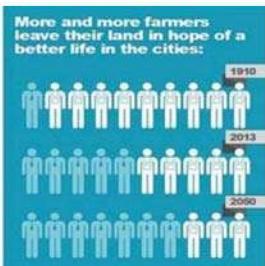
لګښت خخه روسته موږ باید خوراکي پاتشونې "دېرانځکې" ته د ورلوا پرڅای په نویولارو "نباتپارو" ته واپوو. دا کار د لپوال ملي مړښت پروګرام لاندې د "پاروګر" پمرسته په ارزانه او اسانه ډول په هرکور کې کپدای شي. دا کار به د ځمکې په مزبکولو او جوړولو کې له کرونډګرو سره بېساري مرسټه وکړي، په ځانګړې ډول د "بناريکرنې" پیل به اسانه کړي.

"بناريکرنې" د خوارلسې اسلامي او یوویشتمنې ميلادي پېړۍ نوي پدیده ده، چې د موسم د کابوکولو، په بنارونو کې خوراک پیداکولو، لنډه دا چې په کوتله، برنده، بام، دېوال، انګر، شنوخونو او د بنار په هرڅای کې به خوراکي توکي او شينوالۍ وي، چې خوراک پرېمانه، ارزانه، اسانه او د هوا په پاکولي کې مرسټه وشي.

"بناريکرنې" دا وخت زموږ د هپواد خوراک دېرولو لپاره خورا اړینه ده، ځکه چې د تېرو درې لسيزو ناخوالو زموږ ګن شمېر بزګر هپوادوال له خپلو ځمکو خخه نورو هپوادو ته کډوال او یا د نېړدې بنارونو کوچ ته اړ کړي. همدا لامل دي، چې تېرکال ۱۳۹۲ زموږ هپواد د سيمې پکچه د خوارک تریتولو ستر رالېردونکي هپواد و، پداسي حال کې چې زموږ

د هېوادوالو تر ۸۰ سلني خخه دېر و گپي د کرنې او مالداري، له دندو

سره تراو درلود او يا يې لري.

په نړيواله کچه هم، او س د سروې ګانو
لمخي دا جو ته شوي، چې د ۱۹ مې م
پېړۍ په پای کې په هرو ۱۰ تنو کې یو
کس د بنه ژوند د ترلاسي پموخه بنار ته کوچبده، په ۲۰۱۳ م کال کې
په هرو لسو کسانو کې ۵ يې بنارونو ته کوچبدلي دي، داسي اتكل
کېږي، چې په ۲۰۵۰ م کال کې به په هرو لسو کسانو کې ۷ کسه بنار ته
کوچبوي، نو پکارده، چې "بناريکرنې" ته هېوادوال او حکومتونه
خانګپې پاملنډ وکړي. د "بناريکرنې" لپاره په بنارونو کې د کرنې،
خاورې او پارو جورولو دود پیاوړي کول غواړي د لیوال ملي مړښت
پروګرام ددي چاري د دودکولو او ګټې اخستنې لپاره "پارو ګر" جور
کړي.

د خاورې چينجي او "نباتپارو"

د خاورې چينجي هم کولاي شي

نباتپارو جور کړي، دغه چينجي طبیعي پاتشونې و خورې، له
هضمېدو روسته په "نباتپارو" او رې له چينجيو "نباتپارو" جورولو
لپاره د پروګرام خانګپې تګلاره ترلاسه کړئ.

پاروکر

د لیوال ملي مربنست پروگرام، د هوا، اویو، خاوری او خوارک پاکولو پنځم توکي.

پاروگر

د لیوال ملي مربنست پروگرام، د هوا، اوبو، خاوری او خوارک پاکولو پنځم توکي.

"پاروگر" خددي او خه کوي؟

"پاروگر" د ګور پاتشونې او د براں پر "نباتپارو" اړوي، چې د هوا، اوبو، خاوری او

خوارک د ککرتیا په مخنيوی کې ستره مرسته کوي، پاکه هوا، او به او له پاکې خاوری خخه پاک خوارک لاسته راتلل ستاسي او تولني د روغتیا او سوکالی لپاره اړيندي.

په اټکلیز ډول هره بناري کورنۍ د ورځې نېړدې ۷۰۰ ګرامه او نېړدې ۲.۵ تنه په کال کې د براں یا پاتشونې رامنځته کوي چې له نيمو خخه دې ددغه غورxonکي د براں طبیعي توکي دي، چې دې غوره طبیعي پارو یا "نباتپارو" ورڅخه جوړبدای شي، چې د کرنې لپاره غوره خاوری او د کيمياوي سري ځای نيسسي.

په خواشينې سره مونږ د "بياکارونې" او "نباتپارو" جوړونې دود یا ګلتور د نه درلودلو لامله وچ او لامده طبیعي او مصنوعي توکي سره ګډوو، چې پارو جوړول ورڅخه ناشونې کېږي، د چاپېريال د ککرتیا، جګپرو او ناخوالو سبب کېږي او د پرانئمکه" د کوي، چې هوا، او به،

خاوره او خوراک ککروي. د دغه دبران ستره برخه چېر قېمتی طبیعی توکی دی، چې "نباتپارو" یا تورزر ورڅخه جورپدای شي، خو موږ بې په ناپوهی کې له لاسه ورکوو. په "بیاکارونه"، بل چاته یې ورکونه، تر بېلونې وروسته خرڅونه، او "نباتپارو" جورونه، یوه څلور کسیزه کورنې. په کال کې له یو ټن خخه خپل پاتشونې سل کيلو ته راکوزولی شي، چې ۹۰ سلنډ د بناړونو ډبران به ورک شي. پاک، شین او بنکلې بناړ به ستاسي له کوره پیل شي.

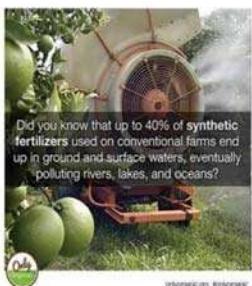
د چاپېریالپوهانو له انده له خوراک تیارولو مخکې او خورلو خخه روسته پاتشونې ډبران او "ډبرانځمکې" ته د تګ دويمه ستره برخه جورپوي، کله چې دغه توکی "ډبرانځمکه" کې واچولشي، د میتیان (CH₃) په ډول زهرجن گازونه تولیدوي، که په مناسب ډول د غیرهو azi (Anaerobic) هضمونې د تګلاري لمخي وکارول شي، نو "بایوگاز" لاسته راورۍ شو.

له لېزغم او وخت ورکولو روسته به "نباتپارو" جورول تاسي ته په زړه پوري مشغله شي او نورو ته به د "نباتپارو" د جورولو په وربنودلو وياري.

"پاروګر" ته د دسترخان او پخلنځي خخه نېغښېغه د خوراکي پاتشونو ورل، دسترخان، پخلنځي او په پخلنځي کې د "ډبران توکريو" له پاكوالې سره مرسته کوي، په کور کې د زهرجنو گازونو او بكتيرياو د خپرپدو مخنيوي او د کورنې د غړو د وخت ضايع کېدو مخه نيسسي،

چې پاتشونی د بران یا 'پرانه مکبې' ته ورسوی، همدا رنګه اړ به نه
یاست چې د پران لپاره په کخورو پیسې ورکړي.

پارو گر" د پورتنيو گتو سره تاسي ته په هرو درې مياشتو کي لبرتلره
ديوې بوري کېمياوي سري برابر "نباتپارو" درکوي، چې پکور کې د
کرنې لپاره د خاورې او کېمياوي سري پر ئاخاي يې کارولاي شئ،
روغتیا او چاپېریال ته زيان نه رسوي، همدارنگه د "پارو گر" "نباتپارو"
خرڅېدلای هم شئ.

د کارپوهانو له انده په نننی، دودیزه کرنه
کې ۴۰ سلنە کېمیاوی سره د ئەمکى
لاندې او په سر د او بوزىرمو تە ئىي او په
پاي کې د خاگانو، ويالو، سىيندنو او
بەرۇنۇ او بە كىرىپوي، چې ژوند تە ستر
گوانىن دى.

د "نباتپارو" جورول د خاورې جورې بست ته گتیه رسوي، کله چې خاورې ته ورکړل شي، له باران او اوبو سره د خاورې د تګ مخنيوی کوي، د خاورې نم ساتل پیاوړی کوي، بوټي ژر ځکه وده کوي، چې د متینو خاورو سره ورتللو او پرسپېدلو مخنيوی کوي. "نباتپارو" کروند ګرو سره مرسته کوي، چې خاوره یې پسته او ماشینونه یې د تېلو لګښت کم او د پروخت کار وکړي. "نباتپارو" د خاورې نم ساتلواو ژر او بو جذبولو توان د پرولو سره د سېلا بونو په نه راتګ کې مرسته کوي او له

باران سره د خاورې د نه تګ د مخنيوی لامله، سيندونه، ويالي او
لښتي له ډکبدو ژغوري.

څېړنو نبودلي، چې "نباتپارو" درلودونکي خاوره کې کرل شوي نباتات
په ناروغيو نه اخته کېږي. نورو څېړنو نبودلي، چې په "نباتپارو" مزي
خاوره کې کرل شوي نباتات يا بوټي د حشراتواو چېنجيوله برید خخه
خوندي وي. همدا رنګه خبرونه او خرگندونې شته، چې "نباتپارو"
ورکونکي پيداوار د ډېروخت ساتلو وروي.

د "نباتپارو" جوړول "ژغورنپالو" او "چاپېريالپالو" ته هم نښه زيرى دی.
"نباتپارو" په خاوره کې ګډول د خاورې کاربن جوروي، چې په پای کې
په چاپېريالي فضاء يا اتموسپير کې CO_2 (کاربنداي اکسایل) کموي.
که د "نباتپارو" جوړولو ګلتور عام شي، د چاپېريال پاکوالي او د نړۍ
د تودو خې په کابو کولو کې مرسته کېږي. Ҳينو دا هم پيدا کړي، چې
"نباتپارو" بسوره لرونکو ځمکو ته هم ګټه رسوي، د خاورې تېزابیت
براپروي او هغو بزگرانو سره مرسته کوي، چې ځمکه يې په کېمیاوي
سره خرابه کړي وي او بېرته طبیعي يا "اورګانیک" کرنې ته راونګئي.
په "اورګانیک" ډول کرلشوي خوراک د زراعتي په پرتله خو چنده ګران
يا قېمتنه دی.

د "پاروگر" کارول:

د لیوال ملي مربست پروگرام، د هوا، اویو، خاوری او خوارک پاکولو سمه چاره.

"پاروگر" د موادو یا پاتشونو اچولو یو ورلی، له یو خل کاربدنې روسته له پلاستیکي بیلر جور دی، چې پاتشونی ورکې اچوئ، "پاروخرک" لري چې پړی ولار او تیر چې پړی خرخی به "پاروگر" بیلر کې سوری شوي، چې دلی، ته ترې اکسیجن ورنتوئی، "پاروخرک" خلور پښې او په منع کې یو تیر لري، چې د توکو سره ګډولو او هوا ورکولو لپاره "پاروگر" خرخوي "پاروگر" له پروگرام خخه اخیستلای او یا خپل جورولای شئ، خوکه خپل جوروئ نو لاندې پاملننه هرومرو ولوئ.

پاملننه: دا اړینه ده، چې د خالي پلاستیکي بیلر په تاریخچه باید پوه شو، چې خه په کې وو او په خه کړکړي، که په بیلر کې زهرجنکېمایوی توکي لکه:

روغتیابی درمل، صنعتی مواد او داسي نور زهرجننکي راول شوي یا پړي ککړوی، مه یې کاروی: همدارنګه که د کرنې کېمایوی مواد لکه: بنات وژونکي، مېکروب وژونکي او حشرات وژونکي توکي په کې وو، مه یې کاروی:

که پاملننه کې یادشوی یا ناپېژاند مواد په بیلر کې وي او په اړه یې پلورونکي او تاسې مالومات نه لرئ نو د "پاروگر" لپاره یې مه کاروی.

که بیلر د خوراکی توکو ساتلو لپاره ور پلاستیک خخه جوروی نو
نبه دی په پنځم انځور کې هغه نښې تسودل شوي چې د خوراکی توکو د
ساتلو ور بیلرو باندې لګبدلې وي.

که دوى له داسې کارخانې خخه راغلي چې پوليمر "POLYMER" او یا

بل کوم کېماوي توکي کاروی نو مه
بې کاروئ.

تل د بیاکارونې مثلث دوله نښه چې
د پلاستیکي توکو په لاندېنۍ برخه
کې وي هرومرو و ګورئ، د پام
کوئ، چې پلاستیکي توکي لمبر ۳،

۲ او ۷ هیڅکله ونه کاروئ. په شپږم انځور کې د خوراکي او زهرجن
پلاستیک د بیاکارونې مثلث دوله نښې لیدلای شئ.

"پاروګر" د پروګرام خخه اخیستلو او یا خپله جورپولو خخه روسته په
لاندې دول و کاروئ

ساده "پاروګر" د پخلنځي، کور یا بل ځای لپاره!

د "پاروګر" ډول ستاسي په خوبنې پوري تراو لري. کولاي شئ چې د لبوال جوړ
شوی پاروګر واخلي یا یو پلاستیکي ستل، وسپنيز لوبنۍ، کټو، ګړۍ، ټګ یا
بل خه خخه هم کاراخېستلاي شئ. کله مو چې "پاروګر" وقتاکه روسته اړينه ده
چې په "پاروګر" کې سورې وکړئ. د دې سره چې د "پاروګر" لاندېنۍ برخه کې

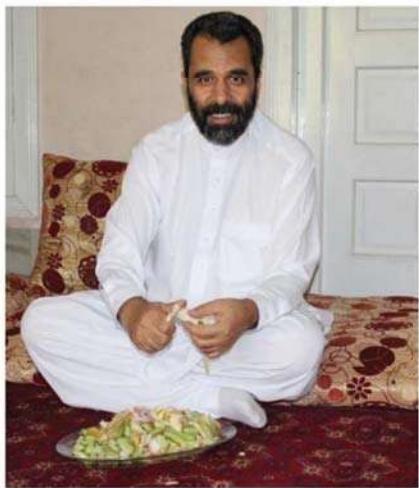
سوری کوی، د "پاروگر" په خنگ کې هم د اکسیجن د ورتگ لپاره یو خو سوريو ته اړتیا لیدل کېږي.

"پاروگر" په پتنوس کې کېږدئ چې د ککرتیا مخنيوی وشي. خاوره په کې واچوئ، د خاورې اچول پاتشونو پورې تراو لري، یو پور خاوره چې لپترلوه څلور اینچه لاندې وي اچول یې غوره دي. په اوښی کې یو خل پاتشونی په څمخي، سره ګډوډ کړئ او یوه بېلچه خاوره ور زیاته کړئ. که چېږې په پخلنځي کې ځای لرئ نو د کاغذونو د ټوټو او د خاورې لپاره یو کوچنی لوښی کېږدئ.

که د "پاروگر" څخه بوی خي نو دا پدې مانا ده چې د "پاروگر" انډول ندي ساتل شوی او بايد لپنور میده شوي وچ توکي ور واچوئ او یا په "پاروگر" کې نور سوری ور ډېر کړئ. کېداي شي چې د یوه څخه ډېر "پاروگر" هم ولرئ، ددې لپاره که چېږې لومړۍ ډک شي نو له دویم څخه کار واخلي.

که "پاروگر" په سمه توګه کار نکوي نو لاندې ستونزې ته پام وکړئ. کېداي شي چې ډېر ډک وي، خينې توکي ور څخه لپري کړئ لپ خاوره ور زیاته کړئ او خو ظله یې ګډوډ کړئ. ناسمه هوا چې خورا سره وي په "پاروگر" بدء اغېزه کولاي شي، نو له همدي لپاره "پاروگر" یو لمريز ځای ته یوسئ او یا یې په پوښونو و پونسي. که هوا ډېره توده وي نو "پاروگر" سیوري ته یوسئ.

بناغلى لپوال له خورو روسته پاتشونى وردي

يادونه: پاتشونى د خورو پروخت يا
له خورو روسته واره واره کړئ. په
پخلنځي کې د پخلي پروخت
پاتشونى له ورولو روسته
پارو توکري، ته وغورخوي. د
پاتشونو ورول لاندې ګټې لري:

- ۱- پر دسترخان او پخلنځي کې د لې
ئای نیولو ګټې درورسوی
- ۲- "پارو ګر" به خخوبی او بوي
نکوي

پخليلوالي په پخلنځي کې پاتشونى وردي

- ۳- "پارو ګر" به ژرنه ډکېږي
- ۴- پراسانه ګډو ډدو او اکسيجن
اخستني به "نباتپارو" ژر او اسانه
جور شي.

له دسترخانه "پاروگر" ته

د لبوال ملي مربىت پروگرام، د هوا، اوپو، خاورى او خوارك پاكولو بولوسلمه چاره.

ترېتولو غوره دا ده، چې پر دسترخان "سرکاسه" يا يو داسي لوښي
کېښودل شي، چې د "نباتپارو" توکي د خوراک پروخت په کې له
اچولو روسته "پاروگر" ته واچوي. دغه کرنه به د دسترخان پاك ساتلو
او ناروغيو د خپر بد و مخنيوي و کړي، بل به مو وخت هم وسیمول
شي، چې يو خل له دسترخانه پاتشونی پخلنځي او له پخلنځي خخه يې
"پاروگر" ته وړئ.

زمور د کلتور لمخي په يوه کاسه ګډه خوراک کوو، دغه کرنه له
ناروغيو سره په ميليونونو وړي او ناوره بکټرياوي زمور د خولي خخه
لوښي ته ليږدو، چې خينې يې ګټوري او خينې بیا زمور د خوارى
بنستيز لامل دی. غوره به وي چې خوراک په يو لوښي کې راولو
روسته په خمخى د اړتیا سره سم هرڅوک لېلې پخپل لوښي کې
واچوي او په بشپړ ډول يې وخورئ، دا دود تاسي، کورنى او هپواد ته
ډېرې ګتي لري.

له پخلنځي "پاروگر" ته

د لبوال ملي مربىت پروگرام، د هوا، اوپو، خاورى او خوارك پاكولو دولسمه چاره.

د لبوال ملي مربىت پروگرام لمخي، باید په هر پخلنځي کې
"پارو توکري" او "بېلټي توکري" کېښودل شي، په يوه کې د "نباتپارو"

وړ توکي او په بله کې د "بیا کارونې" توکي واچول شي او بیا "پارو ګر" او "بېلکوټ" ته یورل شي.

که تاسې "نباتپارو" نه جوروئ او توکي بیانه کاروئ، خو توکي په بېلو بېلو کخورو کې واچوئ، دابه مو له هغو بېوزلو او وړو سره، چې ستاسې له ډېران خخه د بیا کارونې او خوراک توکي د ئاخان او یاخپلو خارویو لپاره تولوی ستره مرسته کړې وي. بېوزلو ته به تیار بېلشوی توکي په اسانه پلاس ورشی او تاسې ته به ګتې دا وي، چې پاک توکي به له زهرجنو سره ګډ نه وي او دوی به خپلو خارویو ته پاک توکي ورکوي. په یاد ولرئ، چې ستاسې کور ته د دغو خارویو غونبې، شیدې او یا نور پیداوار درخې. هیڅکله دا سې مه انګېږي، چې ستاسې ډېران په تاسې اغښې نلري په او بوا، خورو او هوا کې بېرته ستاسې کور ته راخې، یواخې له کوره لپري غورخوں د ستونزو پایندی. ستاسې او د ټولنې اسانه او اقتصادي ګتې پدې کې ده چې د خپل کور او پخلنځي پاتشونې "نباتپارو" ته واروئ او نور یې بیا بیا وکاروئ خود چاپېریال د ککړتیا مخه ونیسي.

د پورتنۍ موخي د لاسته را پړلو او اسانه کولولپاره د لېوال ملي مړښت پروګرام لخوا دا کتاب، "سرکاسه"، "پارو توکري"، "سر توکري"، "بېلکوټ"، "پارو ګر"، "پارو کوت" او "ګاتا ګر" جوړ شوي.

"سرکاسه" په دستراخان او "پارو توکري" په پخلنځي کې د "نباتپارو" لپاره کارولای شئ د هوا، او بوا، خاورې، خوراک، کور، انګر، کوڅې،

بنار او هبود پاکوالی ته په ژمنتیا او اسانه کولو د لیوال ملي مربنست پروگرام "پاروگر" جور کړي چې له دسترخانه، پخلنځی او انګرڅخه پاتشونی "نباتپارو" ته اړوي.

د نباتپارو جوړولو تکلاره

- ۱- د خوراک پاتشونی لکه د سبو او مېبو پوټکي، د پڅدو مخکي او روسته پاتشونی په "پاروټوکري" یا خانګري لوښي کې واچوئ.
- ۲- وچ طبیعی توکي لکه وچې پانې، د اربوره، وچ د پیازو پټوکي او داسې نور "نباتپارو" ته د تیار شوي "بېلکوت" مناسب ئایا یا لوښي کې واچوئ.
- ۳- که "پاروگر" نلرئ، بیلر یا ورته لوښي کې د هوا دراتګ لپاره یو یو څیک لېږي شاو خوا د ګوټي په اندازه سوری وکړئ تر خو توکي له دغو سوريو اکسیجن واخلي.
- ۴- "پاروگر" یا پورتنی لوښي د ځمکي، په یوه برخه چې یوه لوپشت خاوره ورته پسته وي کېږدئ، که د ځمکي داسې برخه نلرئ نو خاوره لې تر لېډ دوه لوپشتې راغونډه او دا لوښي بې په سر کېږدئ. که ځمکه او خاوره نوي او "پاروگر" کاروئ د "پاروگر" لاندې د څخډونکو او بولپاره له "پاروگر" سره ډول چه راخي، له "پاروگر" څخه څخډونکي او بهه توند پارو دي، له دوه برايره او بول سره بې ګډ او هر بوتې ته بې ورکولاي شئ، هڅه وکړئ، چې د بوټي د ډنډر د بېخ څخه بې لېلې واچوئ.

۵- په "پارو گر" یاستاسې جورلوبنې کې يو په بل پسې لومړۍ وچ
پاتشونې لکه: وچبیانې، وچوانې، د پیاز پوتکي، د ارببور او نور وچ
شیان، ورپسې لامدہ لکه: خوراکې پاتشونې، د سبو او مېبو پتکې،
خپاره ورو اچوئ، همدا کار پرلپسې کوئ. بنه به دا وي چې هر خل د
وچو او لمدو توکو د خپرولو پنډوالۍ تر يو خپک پنډ نه وي.

د بېلګې په ډول که يوه "پارو توکرۍ" توکي لرئ، نو د هغه پکچه دوه
برابره وچ توکي واچوئ. لومړۍ يو خپک وچ بیانايم خپک لامدہ اچول
پرلپسې وکړئ.

يادونه: وچ توکي باید د لمدو توکو په دوه برابره واچوئ لپېټلړه سره برابر باید هرومو
وي. که په کور کې بوقې او ونې نلزی وېږي د سبو، غلو، دافو او مېبو پاتشونې لمرنه
اچولو سره وچولای شن. د پوکرام جور شوی "پارو یېلکوت" د وچولو لپاره
خانګې خایونه لري

۶- "پارو گر" پاتشونې پت ساتي او د پارو جورونې لپاره وړ
چاپېریال برابوري. خو که خپل لوبنې کاروئ. پلاستیکي او یا د
لرګي سرپوښ د نم ساتلو لپاره وکاروئ. تر هرې اچونې وړاندې
"پارو گر" یا لوبنې بنه وحوځوئ، که ډېرې ورڅې وروسته توکي
وراچوئ، هر خو ورڅې پس لوبنې خوځوئ، چې دلى هوا واخلي. که
مو ولیدل، چې دلى مو وچه ده د او بو پاشلو سره یې نمجنه کړئ، په
دوه درې میاشتو کې دتنه به دلى. په وچه توربخونه خاوره واورې، چې
د خاورې بوی به ولري

یادونه: ددې وراندي چې "پاروگر" یا خپل لوشي ته پاتشوني وراچوی، لوړۍ یې وخرخوي، د خرڅدو خخه تر دوو دقیقوند "پاروگر" خخه لیرې لارښی: دا به کار او حشرات که په "پاروگر" کې وي ختم کړي

که له یوه خخه دېر "پاروگر" لري؛ نو قول په یوځای مه ډکوي، غوره داده چې یو ډک کړي، هغه پېږیده، چې پاروکېدل ېپل شي، یا دویم ډکول پېل کړي، خوړو خې روسته به په لوړۍ کې خای یدا شوي وي، پام چې دویم ډک نوي لوړۍ ونه کاروئ، کله چې دویم ډک شو یا لوړۍ کارول پېل کړي.

یادونه: د ټپوال ملي مربنست پروګرام ټولی چاري او وسائل هر یو خانګړې ویدې لوړۍ چې نالوسټوسره په کېه اخیستنه کې مرسته کړي.

ورڅانې او کاغذ "نباتپارو" ته اچول، دلى کې ورڅانې له تویته، تویه کولو وروسته کارولای شئ، که خه هم نن سباد ورڅانو رنګونه بېزهره یا نازهړجن جو پېږي خو که "نباتپارو" د خوارکي شیانو د کرلو لپاره کاروئ غوره به وي چې مصنوعي توکي لکه ورڅانې او رنګ شوي کاغذونه ونه کاروئ. پام کوئ، چې د لپزر "چاپګر" یا پرنټير خخه چاپ شوي کاغذونه "پاروگر" ته وانجوئ، په دغۇ "چاپګرو" کې کارې دلي رنګونه زهړجن دي.

د پاروگر لپاره لامده توکي

هغه پاتشوني چې "پاروگر" ته یې اچولای شئ په ۵۷، ۵۸ او ۵۹ مخ کې له انځورونو سره بنودل شوي دي.

لكه د سبو پاتشوني، خرابشوي سابه، روميان، کچالو او نور، که غواړئ چې دلي، یا پاروگر مو بوی ونکړي نو غوبنن، غورپین، ډوډي

او له ڏوپهی خخه جو پشوی توکی ور کې مه اچوئ، که پارو گر
نباتخواری کپی غوره به وي.

د پارو گر لپاره وچ توکي

هغه پاتشونی چې "پارو گر" ته یې وچولای شئ په ۵۲، ۵۷ او ۵۸ مخ
کې له انځورونو سره بنو دل شوی دي. لکه د چایو شمې، د پیازو
پوتکي، روميانو سرونه، د تورو بانجانو پوتکي همدارنګه که وچ
توکي نلرئ پاکه وچه خاوره او د اري بور هم کارولاي شئ.

په پارو گر کې یې مه اچوئ

هغه پاتشونی چې باید "پارو گر" ته د "نباتپاره" لپاره وانچوئ په ۲۰
او ۲۱ مخ کې له انځورونو سره بنو دل شوی دي.

همدارنګه ايره "پارو گر" ته مه اچوئ، ايره په یو بېل لوښي کې وساتئ،
د کرنې په برخه کې د ايرود کارونې خايونه در په گونته کوو.

هلهوکي د پارو گپدو لپاره ڏپروخت غواپي، نو غوره داده، چې
"پارو گر" ته یې مه اچوئ. که یې د نخدو د پکچه وړولای شئ نو غوره
ده چې پارو گر ته یې واچوئ.

کوچ اچول په "پارو گر" کې پارو جو پول گپندیکوي. خود نباتي غور پيو
د اچولو خخه ڏډه وکړئ.

په پاروگر کې يې کېدايشي واچوئ

هغه پاتشوني چې کېدايشي "پاروگر" ته يې د "نباتپارو" لپاره واچوئ
په ٥٩ مخ کې له انځورونو سره بنسودل شوي دي.

په انځورونو کې د او نښې سره بنسودل شوي، چې کوم پاتشوني
"پارو توکرى" او "پاروگر" ته اچولاي شئ. همدارنګه هغه توکي چې
وچولاي شئ د نښې سره بنسودل شوي.

څيښې توکي د او نښې سره بنسودل شوي چې کېداي شي "پاروگر"
ته يې واچوئ، که د خوراکي توکو د کرلو لپاره پارو جوړوئ لاندې
نښې بنسودل شوي مه يې اچوئ.

هغه توکي چې "پارو توکرى" او "پاروگر" ته باید وانچوئ په او
نښې سره بنسودل شوي.

لاندې توکي "پارو توکری" او "پارو ګر" ته اچولای شئ

او دا رابنېي چې پارو ګر ته بې اچولای شئ هغه چې پارو بلکوت ته بې د وچولو لپاره اچولای شئ

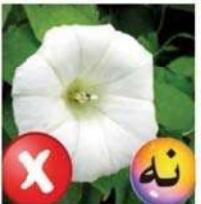

لاندی توکی "پاروتوکری" او "پاروگر" ته کبدایشی واچوئی
 ئینې توکی د نبې سره بنودل شوي چې کبدایشی پاروگر
 ته يې واچوئی

لاندی توکی "پاروتوکری" او "پاروگر" ته نشئ اچولای
هغه توکی چې پاروتوکری او پاروگر ته باید وانچوئ په او نبېي
سره بنودل شوي

د "نباتپارو" د دلى زيانونه

دلبوال ملي مربىت پروگرام، د هوا، اوبو، خاورى او خوارك پاکولو ديارىسمه چاره.
"نباتپارو" جورونه خيپنى زيانونه هم لري، لكه بوى، ناروغى او د
"نباتپارو" دلى ته راتلونكى خزيندى او حشرات، خود ياملىرنى سره د
زيانونو مخنيوي اسانه دى، دخانسانتى او مخنيوي په موخه تل د
"نباتپارو" په دلى كى د كار پر وخت لاندى اريينو تكوتە پام و كرى.

يادونه: خيپنى كېپنى چى "نباتپارو" خپلوكوسره په تىكى كى وينى نود نباتپارو پەكلە
دول ۋول خركدونى او خېپنى كىي، چى كۈندى "نباتپارو" جورولۇپروسە وزۇنكى
دە پە دغۇكېپنىو كى د كېپيارى سرو او صابون جورونكى پە سر كى راخى.

د "نباتپارو" ازادى دلى زيانونه

د وچو توکو ھېرالى، بىولۇژىكىي عمل، كىنم او پە دلى كى طبىعىي
تودو خە، پە اپرو كى خوربلن او يالىكىدىلى سىگرت پلىتىر دلى ته
ورغۇرخولو سره د اور لېپىدو سبب كېدای شي.

چىنجىي پە "نباتپارو" كى پىدا كېدىل طبىعىي دى، كە د "نباتپارو" دلى ته
پاملىرنە ونشى نو حشرات، مچان، غوبارى او نور ورتە راخى او پە
دوى پسى نور ستر خورونكى راتلاى شي، كە تاسىپارو گىز نكاروئ
لاندو تىكوتە باید خىمال و كىرى چى دلى مولە خطرە خالى وي.

ھىگى، غوبىسە، تېل، ھەپوكىي او غور دلى تە مە اچوئ د "نباتپارو" دلى
باید "نباتخوارى" وي.

د "نباتپارو" د دلی، په سر خاوره و شیندی چې بوی یې بندکړي.
پورتني زيانونه پرته د "پاوروګر" په ازاد چاپېریال کې د ډېرۍ یا دلی
کولو خخه رامنځ ته کېداي شي، "پاوروګر" کارول دغه زيانونه تر ډېره
برېډه کموي.

د "پاوروګر" او "نباتپارو" جوړولو پروخت پاملننه

د "پاوروګر" کارولو پروخت د ماسک، لاسماغو او وړ پاپونس کارولو
سپارښتنه کوو.

اووم انځور: ماسک

- کله چې "نباتپارو" لږئ، ګډوئ،
پلت کوئ، شیندی او یا یې
شنو بوقوتنه ورکوئ لېټر لږه د
ان ۹۵ سیندرد ماسک واچوی
(اووم انځورو ګورئ). په بادی
ورئو کې پورتني دندې مه
ترسره کوئ.

- په کرنه او "نباتپارو" کې د کارکولو پروخت تل دasicي لاسماغو
وکاروئ، ترڅو د تېپی کېدو پروخت، تپ له "نباتپارو" او خاورې
خخه مکروبي نشي. لاسماغو "يوڅلکاري" هم کارولای شي.

- وړ پاپونس باید واچوئ، چې پښې مو پتې کړي وي.

- "نباتپارو" په دasicي ئای کې مجوړوئ او مساتئ چې هلته هوا نه
چلېږي، "نباتپارو" په بنده هوакې ګاز تولیدوي. "نباتپارو" په
کوئنه، تاکاو او بل بندخای کې مه جوړوئ، مه ساتئ او مه کاروئ.

- د "نباتپارو" له جو پولو او کارولو روسته خپل لاسونه هرو مرو ووينخئ!. که خه هم پردي خبره هر خوک پوهېږي، خو کله نا کله د "پاروګرۍ" او بنوالۍ (باغوانۍ)، کار دومره په زړه پوري شي چې له بنوالو (باغوانانو) لاس وينځل هېر کړي.
- که کله هم له سخت ټوخي، د پوستکي له تېپ، شپدلو او سخت خارښت سره مخ شوئ، نو ژرترژره له روغتیاپال سره مشوره وکړي.
- که پاروګر کاروئ ور یې تل بند ساتئ او مخکي له وراچولو یې هرو مرو و خرخوئ او له خربدو خخه شیبه روسته یې ور پرانیزئ، چې په "پاروګر" کې راټول شوی گاز ووځي، خزیندي، حشرات او نور خه که "پاورګر" ته ننوتی وي مره او یا کمزوري شي. دا اړينه ده، چې "پاورګر" هره ورڅ و خرخوئ چې اکسیجن واخلي.
- پاروګرد کړکيو او هستوګنې ئای خخه لري ساتل غوره دي.

پونستنه او حوابونه

پونستنه: ایاما شومان هم کولای شي، چې "پاروگر" ته نیردې شي او یا د "پاروگر" اپوند توکي "پاروگر" کې واچوي؟

حواب: نه، هيڅکله باید ماشومانو ته اجازه ورنکړل شي، چې د "پاروگر" خواته نیردې لارشي او یا خه شي په کې واچوي.

که "پاروگر" خخه بوی ځی؟

که غواړئ چې پاروگر مو بوی ونکړي، نو لاندې توکي، لکه هګۍ، غونبه، تبل، هدوکي او غورې دلې ته مه اچوئ، د "نباتپارو" دلې باید "نباتخوارې" وي.

که د "پاروگر" سورې بند وي هغه پرانیزې.

له "پاروگر" خخه او به څاخي؟

هو، که د لمدو توکو کچه په پاروگر کې لوړه شي، توري او به ترې څاخي. د دې لپاره وچ توکي وړه بر کړئ او روسته بې وخرخوئ

پاروکوت

د لېوال ملي مړښت پروګرام، د هوا، اوږو، خاوری او خوارک
پاکولو شپږم توکي.

"پاروکوت"

د لیوال ملي مربنست پروگرام، د هوا، اوبو، خاوری او خوارک پاکولو شپږم توکي

کله چې "پاروگر" ډک شي که د پارو ساتلو ئای ندرئ ددي لپاره پروگرام کې "پاروکوت" يا "پاروزبرمه" داسي ډېزاين شوي چې پارو ته اکسيجن ورکړي او د کور یوې خندې ته بنکلا هم وروښي. د "پاروکوت" پر ئاي "خطي بوجۍ" یا د سري بوجۍ هم کارولائي شئ.

خلورم ګام: بیاکارونی ته تیاري

د لیوال ملي مربنست پروگرام، د هوا، اوبو، خاوری او خوارک پاکولو خوارلسمه چاره د "بیاکارونی" یا ریسايکل کلتور زموږ په هبوداد کې کمزوري برښني، ډېرى توکي په هبوداد کې د بیاکارونی ورکبدای شي، دا وخت د نباروالی لخوا ډېران ته غورځېري او کړتیا رامنځته کوي، بیاکارونه هبودا د الو ته کار پیدا کولای شي او اقتصاد پیاوړی کولای شي. بیاکارونه ارزاني راوستلای شي او نغورڅول یې چاپېریال ساتنه کې ستره مرسته کوي. ډېرى دغه توکي د کبار په نوم ګاونډیو هبودا د ته ئې او له هغه ئایه بېرته د اړتیا وړ توکو په بنه رائحي او موږ یې کاروو. د بیاکارونې د هڅو د پرمختګ لپاره د لیوال ملي مربنست پروگرام لاندې توکي وړاندې کوي.

نباتپارو بېلکوت

د لېوال ملي مړښت پروګرام، د هوا، اوږو، خاورې او خوارک
پاکولو اووم توکي.

"نباتپارو بېلکوت"

د لیوال ملي مېښت پروګرام، د هوا، اویو، خاوری او خوارک پاکولو اووم توکي

اتم انخور: "نباتپارو بېلکوت"

هډوکي او ډودي، ورباندي ليکل شوي.

"نباتپارو بېلکوت"

په بناري کورو کې

د "پاروگر" لپاره

اړین دی "نباتپارو

بېلکوت" لکه په

اتم انخور کې چې

وينئ خلور برخې

شنبلی، پارو،

دوه کھوري چې شنبلی ورباندي ليکل شوي د "پاروگر" لپاره لامده توکي په کې و چېږي، کله يې چې وريپورته کړئ، نو د "بېلکوت"

سرپونس جوروي او ټچ شوي توکي د پارو برخې ته غورځوي. بله يې د هډوکو راغونهولو لپاره جالي روک دی او د بېخ برخه يې د وچې ډودي، راغونهولو روک څکه جور شوي که د هډوکو خخه غورې وڅاخې نو ډودي به يې جذب کړي.

د پارو برخه ور او د وره لاندې خور لري، چې وچشوي توکي د وړلوا لوښي ته برابروي. د "پارو بېلکوت" درلودل له "پاروگر" سره د "نباتپارو" جورول ډېراسانه کوي، خو که "پارو بېلکوت" اخېستلو وس نلري، نو "ښښه" هم د "پارو بېلکوت" د پارو د برخې ورته دنده ترسره کولاي شي.

بېكىسە

د لېوال ملي مېښت پروگرام، د هوا، اوپو، خاورې او خوارک
پاکولو اتم توکى.

"بنبکسه"

د لیوال ملي مړښت پروګرام، د هوا، اوږو، خاوری او خوارک پاکولو اتم توکي

نهم انځور: "بنبکسه"

په کور، بن، باغچه او
نورو ځایونو کې په
سلګونو ډول کارېدلای
شي، له ۵۰ تر ۱۰۰
ليټره څخه ډېرو شيانو
ځایولو ورتیا لري.
"بنبکسه" له کلکو
پلاستیکي موادو
څخه جوره ۵۵، ژرنه

څېربکدو نکې او د ډرلو لپاره ټینګ لاستي لري، د باغچې خڅلو
راتیولولو، لېړدولو او ساتلولپاره غوره ۵۵.

د "پارو بېلکوت" پرڅای یې هم کارولی شي، د "پارو ګر" لپاره وچ توکي
په کې ساتلاي شي.

د "بنبکسې" پرڅای خطې بوجۍ هم کارولاي شي.

بیاکارونی بېلکوت

د لبوال ملي مېښت پروګرام، د هوا، اوږو، خاورې او خوارک
پاکولو نههم توکي.

"بیاکارونی بېلکوت"

د لپوال ملي مېښت پروگرام، د هوا، اوږو، خاوری او خوارک پاکولو نهمن توکي

لسم انخور: بیاکارونی بېلکوت

د "بیاکارونی بېلکوت" په کور کې له "بېلکوت کړي" څخه د توکو په بېلولو او ساتلو کې مرسته کوي. د "بېلکوت" الماري خلور برخې لري لو مرپي يې د پلاستيك، دويمه د کاغذ درېيمه د او سپني او خلورمه د بنېښي توکو لپاره ده.

په "بېلکوت" کې راتقول شوي توکي په کور او له کوره بهر په سلګونو د

بیاکارونی ځایونه لري. خو په لارو، کو خو، لښتيو او دا ګونو کې بېشمبېره پلاستيکي توکي خواره واره پراتنه دي، که هر کور خپل پلاستيکي توکي چې تول د کارونی وردي بیا و کاروی، نو بشارونه به پاک شي. لکه په یو ولسم انخور کې چې يې ګورئ. له پلاستيکي

کخورو څخه ډېر ډوله د کور او کار

لپاره توکي جو پېداي شي، چې

څنګه يې جو پ کړئ له پښتو ټلو ټزيون

څخه د لپوال ملي پوهې پروگرام

څنګه خپرونه کې د پلاستيک،

کاغذ، او سپني او بنېښي توکو

بیاکارونی خپرونه و ګورئ.

بولسم انخور: پلاستيکي کخرو
څخه جو پې شوې توکری

ڪاٽڪر

د لٻوالي مڦنست پروگرام، د هوا، اوڳو، خاوري او خوارک پاڪولو لسم توکي.

گاتکر

دلبوال ملي مربنست پروگرام، دهوا، اوپو، خاوری او خوارک پاکولو لسم توکي

له هر بخوا په گنيو پتیو ترونکی
د ډول ډول توکو د تخته کولو او
کاتکولو لپاره گنججوري او
يوچجوري گاتکر ماشين دي، گاتکر
درانه او پرلپسي گاتونوجور ډلو
لپاره له وسپني تيار شوي. د ګات
کچه، چکوالۍ ۷۰ سور ۵۰ بر ۵۰
سانتي متراه دي.

ګاتکر امبار لمنځه وري، د ګاتکر پمرسته هرڅه ګات کولای شئ،
ګاتونه د ورلو لپاره د خښتو پشان تخته او جورو وي، چې کم خاي
نيسي او د ورلو لګښت کمولو سره ۲۰۴ (کاربنډاۍ اکسايد)، کړټيا
کموي.

يو په بل پسي تړلای شي، ګات په اسانه په ججوسي کې پلاس تړلای
او رايستلای شئ.

ګات ته ګنې پتى ورکولو سره ګات په اسانه د ورلو او خاي ته د
رسېدو لپاره تياروي له يوې خخه تر شېړو پتى ورکولای شئ.

ګاتکر د وخت او خاي سپما کوي: کله چې ګاتکر ولرئ لمخي سره
توکي په خپل خاي غورخولو او تخته کولو، د وخت او خاي سپما

کېرىي، گاتونه لە سرپسراپىسىدۇنى سره ھە برابر او پرئاھى بىسكاريدو سره ۋول د بىاكارونى توکىي بىكلى بىسكاري. ھەدارنگە لە يوه چخە ۋېرىگاتىڭر د ۋول ۋول توکو پە بېلولو كې ۋېرە مەستە كوي. گاتىڭر ۱۰: توکىي تختە كوي. گاتىڭر دا لاندى توکىي او ۋېرنور گات او تختە كولاي شى:

كاغذونە: كارتىونە، ورچىانى، مجلىي او نور ۋول ۋول كاغذونە.
پلاستىك: غونجىدونكى فېلم، پلاستىكى كھورى، بوتلونە او نور پلاستىكىونە.
وسپنى: د خوراكي توکو كوتى، د رنگ كوتى، نور ۋادر چخە جوپ شوي وسپنىز.

د لومری پراو توکی خکه ډبر په ساده ډول جوړول غوره شول، چې ارزانه او هرڅوک یې جوړ کړای شي. په نړۍ کې د ورته چارو لپاره ډپرې پرمختللي سیلې او الات شته، چې ټینې یې لاندې یاد شوي. که تاسې یې تر لاسه کول غواړئ، د لېوال شرکت درسره مرسته کولای شي.

پارو ګر

دا ماشین د خپرو پاتشونی په میده کولو او زېښلو ۸۰ سلنډ حجم او وزن کموي او لدې سره بل د نباتپارو، اتمات ماشین لګول کېږي چې د لګولو سره یې نباتپارو جوړوي.

د بیاکارونې ماشین

دا د پخلنځی بیاکارونې، پرس او د پخلنځی پاتشونی لکه کوتی، بوتلې او نور توکي شپږ خله په تخته کولو کوچني کوي.

ګاټګر

دا ګاټګر هایدروليکي دی، کولای شي چې د ۲۵ کېلو ګرامه خخه تر ۵۰۰ کېلو ګرامه پوري ګاټ جوړ کړي.

ډېرانبیلر

دا ماشین او ډېرانبیلر د بناړوالي ډېران تخته کولو سره د ډېران حجم کموي.

د شیشې ژرنده

دا ماشین بشینښيبي بوتل اوړه کوي.

د پروگرام د توکو ایکلی نرخپاڼه

نرخ فه	تشریح	انټور
١٥٠٠ تر	سرکاسه	
٤٥٠ تر	پاروتوکری	
٢٠٠	سرتوکری	
٤٥٠ تر	بېلتوکری	
١٥٠٠ تر	پاروگر (واړه او ستر)	
٢٥٠٠ تر	پاروکوت	
٥٠٠٠ تر	نباتپارو بېلکوت	
٤٠٠ تر	بنېکسه	
٥٠٠٠ تر	بیاکارونې "بېلکوت"	
٨٠٠٠ تر	ګاټګر	

توكی د لیوال شرکت، د پروگرام له سفیرانو، استازو او تاکل شویو پلورنځیو
څخه ترلاسه کولای شي. د پتو د ترلاسي لپاره www.nriwal.com وګورئ، يا
تميمی Immp@liwal.com ته برښنالیک واسټوئ، يا پر ٠٩٣٧٨٠٢٧٤٠٤٠.
اړیکه ونیسی، د اخستلو نېډی خای به دروښیي. ئینې توكی خپله هم
جورپولای او بل خه بې پرڅای کارولای شي!

مننه او درناوی

اړینه ګنډ خانګرې مننه وکړم د بساغلي محب الله سهاک او زما د کورنى نورو
غرو خخه چې د لېوال ملي مړښت پروګرام، د لومړي پراو، کتاب، توکو، چارو،
جوړولو او ازمهښتونو کې یې ستره ونډه اخيستې.

همدارنګه د کتاب په تایپ، سمون او ډیزاين کې د مصطفی اورياختېل، فرهاد
پیلوځي، او سيف الله سهاک، د توکو په ډېزاين او جوړولو کې نسيم داودزي او
اکمل خان چې په ببابيا جوړونه او پنګونه کې یې راسره حوصله کړي، د توکو په
ازمهښتونو په خانګرې ډول د پاتشونو خخه د باتاپارو په جوړولو کې د حميد
ريحان، نعمت الله، احمدزي، عبدالباقي، عظيم د ویديوبي موادو په جوړولو
کې د نجيب الله نيازي، نورمحمد سالک، نذير احمد سهاک، عبد القادر سهاک،
عزيز الله ساپي او احمد الله ژوند د هڅو او همکاري منندوي یم، او له پروګرام
سره د دوى خواخوري، مرسته او هڅي د ډېرې منني او ستائينې وړبولم.

همدارنګه، د لومړي پراو د کتاب له چاپ خخه وړاندې کتونکي د روغتیا له
اړخه ډاکټر عجب ګل مومند، بساغلي پوهاند مجاوار احمد زيار، واحد ديار
عبد الرحيمزی او نور محمد سهاک، له ديني اړخه کتلو مولوي ميرولي، له
اقتصادي اړخه فضل احمد رشتیا د ستائينې او منني وړدي.

يادونه

دويم پراو: کې جينبدل، بساريکرنە، او بخور او پر بىاكارونە خېرنې او لىكىنى دى.

خەمو چې پە لومۇرى پراو کې ولوستل، دغە تجربى، سىلىپى چارى او توکىي بە دلىوال ملي مېبىت پروگرام پە دويم پراو کې د جينبدل او طبىعىي خوراک، بساريکرنې، پرمختىلىي او بخور او د پاتشۇنۇ توکو پە بىاكارونە، لاروچارو، سىيلو، اسانتىياو او توکو پە كارونە کې مرستە كوي، دويم پراو خانگىرى كتاب دى.

نوړۍ
موادو
په

@NRLiwal

You Tube /NRLiwal

/liwal.lmmp

nrliwal.com

liwal.com

nrliwal.com

نور رحمان لیوال

د لیوال ملي مربنست او ملي یوهې پروګرام، لیوال د لېږي سټونځۍ، او کمپیوټري اسانټیا و نوبنستګر او
ښستګر،

د لیوال شرکت، پېښتو تلويزیون مشتر

د ۱۳۹۳ کال ولسمشري، ته نوماند، "خپله مرسته پخپله" مفکوري ټینل لاروی.

د لیوال ملي مربنست پروګرام ستاسي د ټولو همکاري، مرستې او خواخوبې ته اړتیا لري ، د پروګرام
څخه د خان او یا بلچا لپاره، د توکو اخستني او یا بل هر ډول خواخوبې ته هر کلې وايې، خپلې مرستې
پر لاندې بانکي پته را پېړلای شئ :

بانکي مالومات :

حساب شمېرہ (افغانی): 0120043001

حساب شمېرہ (دال): 0220017801

حساب نوم: نور رحمان لیوال

بانک نوم: پښتنې بانک، مرکزي دفتر، محمدجان خان وات،
کابل، افغانستان

د بانک سوپېټيکوډ: PIBAAFKAXXX

اړیکې:

پروګرام په ولسواليو کې سفیران، استازې یا پلورنځۍ لري. د اړیکو لپاره lmmp@nrliwal.com
ته برپېښنالیک واسټوئ، www.nrliwal.com یا fb.com/Liwal.LMMP وګورئ،
سره اړیکه ونیسې، د اخستلو نېړدې ځای به درونېسي. ځینې توکي خپله هم جوړولای شئ.

د هوا، اوبو، خاورې او خوراک پاكوالۍ لپاره ۱۰ اړین توکي
 په لوډي څل په بشپړ دول خپل هېواد کې ډیزاین، جوره او ازمېښت شوي
 د دسترخان، پخلنځي، انګړ او چاپېریال پاكولو لپاره
 د بشارېکرنې اسانټياوې رامنځته کوي
 پخپلولو بې پخپل کور کې پيسې ګټئ.

د لبواں ملي مړښت پروګرام په مرسته

د شاروالۍ د ګکرتنيا او ناروغیو پای
 په شار کې ګرننه او له کرنې سره د شاريانيو مرسته
 د خپل کور، کوڅي، بشار او هېواد په پاكولو پيسې ګټل
 بشارېکرنې د هوا، اوبو، خاورې او خوراک پاكولو سرچينه.

ISBN 978-9936-8026-2-9

9 789936 802629
د افغانستان جوړ

د برېښنایي کتاب لپاره liwal.com وګورئ
له برېښنایي کتابنونو خڅه بې اخيستلای شئ

د لبواں ملي مړښت پروګرام، د تولو مرستې او همکارۍ ته اړتیا لري